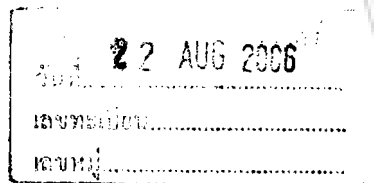

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร
ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542

The Students' Opinions of Rajamangala Institute of Technology, Bangkok
Commercial Campus to the Learning Process in the Article 24
of the National Education Act B.E. 2542

เจิมลิริ ศิริวงศ์พากร
ณรงค์ โปธิ์พฤกษานันท์

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินผลประโยชน์ประจำปี 2548

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพณิชยการพระนคร

ISBN 974-14-0729-7

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการ ความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร
ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542

ผู้วิจัย นางเจิมสิริ ศิริวงศ์พากร
 นายณรงค์ โพธิ์พฤกษานันท์

ปีที่ทำการวิจัย พ.ศ. 2548

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ต่อการวัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จำแนกตามเพศและสาขาวิชาที่เรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร คณะบริหารธุรกิจ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และคณะศิลปศาสตร์ 8 สาขาวิชา จำนวน 300 คน ในการศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าสาขาวิชาบัญชีมีความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้มากที่สุด และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจมีความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้และด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้มากที่สุด และพบว่าตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในขณะที่สาขาวิชาที่เรียนมีความสัมพันธ์กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

Abstract

Project's name : The Students' Opinions of Rajamangala Institute of Technology, Bangkok Commercial Campus to the Learning Process in the Article 24 of the National Education Act B.E. 2542

Researchers : Ms Jermisiri Siriwongpakorn
Mr Narong Phoprueksanant

Year of Study : B.E. 2548

The two purpose of this study were as

1. To study the students' opinions of Rajamangala Institute of Technology Bangkok Commercial Campus to the learning process according to the Article 24 of the National Education Act B.E. 2542.

2. To compare the students' opinions of Rajamangala Institute of Technology Bangkok Commercial Campus to the Article 24 of the National Education Act B.E. 2542 perception by sex and field of study.

The 300 samples used in this study were the undergraduate students of Rajamangala Institute of Technology, Bangkok Commercial Campus in 8 fields of study from the faculties of Business Administration, Mass Communication and Arts.

The findings found that most of the samples were in the medium level of opinions to the learning process. It was also found that the accounting field was in the highest level of opinions in the contents of learning given and the business english field was in the highest level of opinion in the activities of learning , atmosphere environment of learning and materials of learning. It was found that sex was no statistical significance and field of study was statistical significance at .05

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากหลายฝ่ายที่ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งคือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ที่สนับสนุนทุนวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยประกอบด้วย ศ.ดร.จिर โชค (บรรพต) วีระสัย อดีตคณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ รศ.ประสิทธิ์ ตูลยาทร ที่ได้เสียสละเวลาตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งเสร็จสิ้นการทำวิจัย

นอกจากนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการวิทยาเขตพณิชยการพระนคร และที่สำคัญคือ คณะนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจากวิทยาเขตพณิชยการพระนคร สาขาต่าง ๆ ได้แก่ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาระบบสารสนเทศ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ที่ตอบแบบสอบถามจนสามารถนำเสนอผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ได้

เจิมสิริ ศิริวงศ์พากร

ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์

มีนาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	ก
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	7
การปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	8
การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
วิธีการศึกษา	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
การนำเสนอผลการวิจัย	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	58
ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้	59
ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น	67
การทดสอบสมมติฐาน	72
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	82
สรุปผลการวิจัย	82
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. (แบบสอบถาม)	91
ภาคผนวก ข. (สำเนาหนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ)	99
ประวัติผู้วิจัย	102

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามเพศ	58
4.2	ร้อยละและจำนวนผู้ตอบจำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	59
4.3	ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้	60
4.4	ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	62
4.5	ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้	64
4.6	ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้	66
4.7	ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้	68
4.8	ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	69
4.9	ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้	70
4.10	ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้	71
4.11	ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ	72
4.12	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ	72
4.13	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ	73
4.14	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ	73
4.15	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ	73
4.16	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวม	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.17	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	74
4.18	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	75
4.19	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	76
4.20	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	76
4.21	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	77
4.22	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	78
4.23	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	79
4.24	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	79
4.25	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวม จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	80
4.26	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวม จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	81

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	แสดงแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาทุกหมวดสู่แนวการจัดการศึกษา “ผู้เรียนเป็นสำคัญ”	12
2.2	แสดงแนวทางการจัดการศึกษาตามหมวด 4 “ผู้เรียนสำคัญที่สุด”	13
2.3	การเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาของนักศึกษา ณ โรงเรียนบ้านเนินพยอม อ.หัวหิน จ. ประจวบคีรีขันธ์	22
2.4	แสดงรูปแบบหรือระดับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	32
2.5	แสดงความสัมพันธ์ต่อเนื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทผู้เรียน	34
2.6	แสดงข้อมูลสำคัญที่เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	35
2.7	ลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอน	35

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาในประเทศไทยเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สภาพสังคมที่ซับซ้อน มนุษย์ไม่สามารถเผชิญกับความซับซ้อนและความเคลื่อนไหวที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ จึงเกิดสภาวะวิกฤต เช่น ไม่สามารถแก้ไข ปัญหาความยากจน การไม่มีงานทำ ความเครียด ความรุนแรง ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ อุบัติเหตุ ความขัดแย้ง อาชญากรรม การทำลายสิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ จึงไม่สามารถจัดระบบชีวิต และสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขได้ สถานการณ์จริงจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร มนุษย์ก็อยู่ในความเปลี่ยนแปลงนั้น เรียนรู้ในความเปลี่ยนแปลงนั้น ให้รู้พอ รู้ทัน รู้เผชิญ และรู้การจัดระบบชีวิตและสังคมให้อยู่ในคุณภาพในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ (ประเวศ วะสี. 2543:ก) อนาคตของประเทศไทยขึ้นอยู่กับเด็กและเยาวชนในวันนี้เพราะในโลกยุคใหม่การแข่งขันขึ้นอยู่กับความรู้และความสามารถของคนในชาติ โดยเฉพาะเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge-based Economy) ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการเรียนรู้โดยเร็วที่สุด เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเยาวชนให้คิดเป็น ทำเป็น มีทักษะในการจัดการ มีคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงามและรักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง (รุ่ง แก้วแดง. 2543 : ฉ)

การจัดการศึกษาได้ถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนในประเทศให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่ายิ่งขึ้นนั้น ยังไปได้ไม่ไกลเท่าใดนัก มีสิ่งที่เป็นเครื่องยืนยัน ก็คือ คุณภาพของคนในสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งพบว่าในเชิงปริมาณประชาชนชาวไทยมีการศึกษาโดยเฉลี่ยเพียง 5.3 ปี เท่านั้น สำหรับในเชิงคุณภาพโดยรวมยังอยู่ในระดับต่ำมาก เห็นได้จากการเทียบความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรม ประเทศไทยต้องใช้คน 19 คน จึงเท่ากับคนในประเทศญี่ปุ่น 1 คน หรือความสามารถในการแข่งขันด้านเกษตรที่ประเทศไทยต้องใช้คนถึง 61 คน จึงจะเท่ากับคนในประเทศอิสราเอล 1 คน (สุจินต์ ปีณาธ. 2542 : 43) ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะครูยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน เช่น จากการศึกษาวิจัยสภาพการเรียนการสอนในห้องเรียนของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยใช้เทคนิคของฟรานเดอร์ คือ การวิเคราะห์เวลาที่ครูพูด (สอน) กับนักเรียนพูด (ตอบ) ผลปรากฏว่าครูใช้เวลาพูดนานถึง 10-15 นาที แล้วจึงหันมาถามให้นักเรียนตอบสั้น ๆ หลังจากนั้นครูจะพูดต่อเนื่องยาวนานไปอีก แล้วจึงให้นักเรียนตอบ ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ซึ่งประมาณร้อยละ 70-80 ของกิจกรรมการเรียนการสอนปัจจุบันเป็นการพูดบรรยายของครู (รุ่ง แก้วแดง. 2543:4) แสดงว่าครูยังสอนโดยเน้นครูเป็นศูนย์กลาง

ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจและขาดแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการสอน (ทิสนา แคมมณี. 2542:2) ตามที่อุไรวรรณ อินทรีย์ (2541 : 40-42) ที่กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู ยังไม่เอื้อต่อการที่จะพัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี ทั้งนี้เพราะวิธีการเรียนการสอนยังมุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชามากกว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพที่เป็นจริง ไม่เน้นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การแสดงความคิดเห็นและการแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง จากพฤติกรรมการสอนของครูดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นว่า ครูมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาหรือทำลายอนาคตของชาติ

ประเวศ วสี (2543:9) ได้กล่าวว่า ธรรมชาติของความเป็นมนุษย์คือการเรียนรู้ เมื่อการเรียนรู้เป็นไปอย่างธรรมชาติ มนุษย์มีความสุขและสนุก ธรรมชาติของมนุษย์อีกอย่างหนึ่ง คือมีความสุขกับการเรียนรู้ของใหม่ กระบวนการเรียนรู้ที่ดี ควรจะทำให้มนุษย์มีความสุขหรือความสุขในการเรียนรู้ สามารถพัฒนามนุษย์ไปให้เต็มศักยภาพ ให้คิดเป็น ทำเป็น และอยู่ร่วมกันเป็น ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนร่วมคิดร่วมทำ ในการมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมและในการทำงาน และสำหรับตัวครูเอง ต้องฝึกให้เชี่ยวชาญ ในการส่งเสริมการรวมตัว ร่วมคิดร่วมทำ หรือการสร้างความเป็นชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา เป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระ ความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ ตลอดจนจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพิจารณาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2547:13-14)

ปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของครู ยังปรากฏคำพูดที่ว่า “ครูมักจะสอนศิษย์ตามแบบที่ตนเองได้รับการสอน” อยู่ในระบบการศึกษาไทย การริเริ่มที่จะเปลี่ยนแปลงการศึกษาจะต้องเริ่มที่การเรียนรู้ของครู ต้องสร้างกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนคิดอย่างมีระบบ คิดวิเคราะห์

แก้ปัญหาเป็น มีพัฒนาการที่ดีทั้งกายและใจ มีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปด้วย ไม่มุ่งเน้น เฉพาะการสอนด้วยวิชาการหรือวิชาชีพเท่านั้น ควรจะรวมไปถึงการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อม ทุกด้าน เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียน สังคม และประเทศชาติ ครูผู้สอนมีบทบาทมากที่จะทำให้บุคลากร ในสถานศึกษาเป็นบุคคลที่จบการศึกษาไปแล้วเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถและมีสติปัญญา อันจะนำไปพัฒนาสังคมประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ อาจารย์ผู้สอน ควรมีศาสตร์และศิลป์ ในการดำเนินกิจกรรมการสอน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและ กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 15)

จากข้อมูลดังกล่าว สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ซึ่งเป็น สถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนทั้งระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา จึงเห็น ความสำคัญในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยส่งเสริมและ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมใน การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพและวินัยในตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมี ความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการ พระนครต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต พณิชยการพระนคร ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต พณิชยการพระนคร ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จำแนกตามเพศและสาขาวิชาที่เรียน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย สรุปไว้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 1.4.1 การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้
- 1.4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.4.3 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้
- 1.4.4 การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษาในมาตรา 24 ดังนี้

1. การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้
4. การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

1.5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 4,781 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ คณะเทคโนโลยี สารสนเทศ และคณะศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ปีการศึกษา 2548 ระดับปริญญาตรี 8 สาขาวิชา จำนวน 300 คน

1.5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ เพศ และสาขาวิชาที่เรียน
2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ใน มาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้รวมไปถึงการประเมินค่าที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้เนื่องมาจากพื้นความรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และทัศนคติ การแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

1.6.2 การจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับ การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

1. การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ หมายถึง การจัดความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเนื้อหาวิชาต้องมีความยืดหยุ่น ทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะวิชาชีพ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ รู้จักการแก้ปัญหา ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ปลูกฝังจิตสำนึกในการทำงานให้กับผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ หมายถึง การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ได้ ทุกเวลา ทุกสถานที่ โดยคำนึงถึงความสะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัย และการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้

4. การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามเนื้อหาวิชาที่จัดขึ้น สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ มีทักษะกระบวนการสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.7.1 ได้ทราบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.7.2 เป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดศึกษา นำไปกำหนดแนวทางพัฒนาผู้เรียนตาม ความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.7.3 เป็นแนวทางในการวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาค้นคว้าแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

- 2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
- 2.2 การปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 2.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ดังต่อไปนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ (2522:99) กล่าวว่า “ความคิดเห็น เป็นสภาพจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยที่ยังไม่แสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมา เป็นที่ปรากฏต่อบุคคลสาธารณชน”

เรืองเวทย์ แสงรัตนา (2522:13) กล่าวว่า “ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้”

สุชา จันทน์เอม และคณะ (2524:104) ให้ความหมายว่า “ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด คนเรามีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป และความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ”

สุโท เจริญสุข (2525 : 58-59) กล่าวว่า “ความคิดเห็น เป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉย ๆ”

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527 : 174-175) ได้สรุปว่า “ความคิดเห็นเป็นเพียงการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่าง ๆ ซึ่งความรู้สึกภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติหรือความเชื่อหรือค่านิยม หรือถ้าจะกล่าวในลักษณะของพฤติกรรมในแง่ของจิตวิทยาก็กล่าวได้จากเจตคติ ความเชื่อ และค่านิยมเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่มีผู้ใดสังเกตเห็นหรือทราบได้นอกจากตัวของเขาผู้นั้น แต่ความคิดเห็นเห็นพฤติกรรมภายนอกที่ผู้อื่นสามารถสังเกตหรือทราบได้อย่างชัดเจน ดังนั้นคนที่มิเจตคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมอย่างหนึ่ง แต่ถ้าเขาไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็จะไม่มีผู้ใดทราบได้เลยว่าเขามีเจตคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมเช่นใด”

นพมาศ ชีรวิน (2539 : 99) ได้กล่าวไว้ว่า “ความคิดเห็นนั้นถูกจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน มนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริง พูดตามสังคมหรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักจะถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงจิตใจ”

จิรายุ ทรัพย์สิน (2540:16) ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า “ความคิดเห็นหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกมา เพื่อให้ผู้อื่นได้สามารถที่จะรับรู้ตลอดจนสามารถที่จะประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องมาจากสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม การติดต่อกับภายนอก การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ และการพบปะสังสรรค์ประจำวัน”

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้รวมไปถึงการประเมินค่าที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความคิดเห็นอาจจะเป็นลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ เนื่องมาจากพื้นฐานความรู้ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และทัศนคติ การแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

2.2 การปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2.2.1 สาเหตุการปฏิรูปการเรียนการสอน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ (2543:2-3) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่บ่งบอกว่าต้องมีการปฏิรูปการเรียนการสอน ดังนี้

1. คนทุกวัยตั้งแต่เกิดมาจนจบมหาวิทยาลัย เรียนแต่วิชา รู้แต่หนังสือ ถูกล้อมกรอบด้วยตารางสอนและห้องเรียน การพัฒนาคนจึงไม่เอื้อให้คนสมบัติมองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง มุ่งทำงาน

2. วิธีการเรียนการสอนไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านการคิด วิเคราะห์การแสดงความคิดเห็นและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะ ข่างสงสัยและใฝ่หาคำตอบ ยังเน้นการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคน นอกจากนั้นยังขาดการ เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย

3. ครูยังเป็นผู้มีอำนาจในชั้นเรียน ครูยังยึดมั่นว่าตนเองเป็นผู้รู้มากที่สุด ถูกที่สุด และมีอำนาจมากที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนมีหน้าที่รับและปรับตัวให้สอดคล้องกับเนื้อหาความรู้ และวิธีการของครู สถานศึกษาจึงไม่เป็น “โรงเรียน” เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. กระบวนการเรียนรู้เป็นความทุกข์ อับเฉา น่าเบื่อหน่าย ทั้งพ่อแม่ ครู นักเรียน ยึดหลักสูตรเป็นเกณฑ์ เนื้อหาสาระทั้งหมด การสอบและคะแนนสอบ เป็นสิ่งที่พิพากษา ความสำเร็จ ทุกคนจึงเครียด ขาดความสุขในการศึกษา

5. โรงเรียนไม่สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นอาณาเขต ที่ขาดความสัมพันธ์กับชีวิตชุมชน ห่างไกลธรรมชาติ และแหล่งเรียนรู้ที่ปลูกเร้าบรรยากาศ ทางปัญญา ครอบครัวและชุมชนไม่มีโอกาสร่วมคิดร่วมสร้างกระบวนการเรียนรู้

6. กระบวนการเรียนการสอนยังเป็นพฤติกรรมจำเจและพฤติกรรมถ่ายทอด สัดส่วน การฝึกปฏิบัติ การฝึกคิด และการอบรมบ่มนิสัย ยังมีน้อยกว่าการท่องบ่นเนื้อหา ผู้เรียนเคยชินต่อ การทำตาม เชื่อฟัง นั่งนิ่ง จึงขาดความคล่องในการคิดแบบวิทยาศาสตร์ ไม่ได้รับการปลูกฝังความ ภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติ

7. ในระบบโรงเรียน เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ มีโอกาสน้อยที่จะได้รับการอบรม บ่มนิสัยให้ پاکเพียร สู้งาน ยึดมั่นความสุจริตทั้งกาย วาจา ใจ การเพาะบ่มคุณธรรม และ สุนทรียภาพยังไม่เข้มแข็งพอ

2.2.2 ความจำเป็นต้องปฏิรูปการเรียนรู้

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ (2543:4-5) ได้กล่าวว่า ประชาคมการศึกษา นักคิด นักการศึกษา สถาบันทางสังคม ศาสนา วัฒนธรรมและผู้มีหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งหลายต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ถึงเวลาต้องปฏิรูปวัฒนธรรมการ เรียนรู้ของคนไทยทั้งชาติ ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังนี้

1. ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทย การปฏิรูปวัฒนธรรมการเรียนรู้จะ ช่วยพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่มีความรู้คู่คุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของตนเอง ผู้อื่นและสรรพสิ่ง ทั้งหลาย รู้จักควบคุมตนเองอยู่ในครรลองแห่งความดีงาม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เป็นคนมี เหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพกฎกติกาของสังคม มีความขยัน ซื่อสัตย์ และ

เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความสามารถในการใช้ศักยภาพของสมองทั้งซีกซ้าย-ขวาอย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน คือความสามารถในด้านการใช้ภาษาสื่อสาร การคิดคำนวณการคิดวิเคราะห์แบบวิทยาศาสตร์ คิดเป็นระบบ สามารถใช้สติปัญญาอย่างเฉลียวฉลาดลึกซึ้งเพื่อเรียนรู้ให้บรรลุความจริง ความเป็นจริง ความงามของสรรพสิ่ง เป็นคนที่มีสุขภาพกาย-ใจดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์บุคลิกภาพร่าเริงแจ่มใส จิตใจอ่อนโยนและเกื้อกูล มนุษย์สัมพันธ์ดี เผชิญและเผชิญปัญหาได้ ดำรงชีวิตอย่างอิสระและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความเข้มแข็งของสังคมไทย เมื่อสมาชิกของสังคมได้รับการพัฒนาความตระหนัก และจิตสำนึกร่วมกันในการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหาของส่วนรวมถักทอความคิด ร่วมใจกันทำงานอย่างไม่เห็นแก่ตัว มีการบริหารจัดการอย่างถูกต้องแบบขาดความขัดแย้ง ทุกคนรับผิดชอบนำพาสังคมให้ก้าวหน้าด้วยต่างก็รู้คุณค่าของตนเอง

3. ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคโลกาภิวัตน์ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ อันเป็นยุคอิเล็กทรอนิกส์และใยแก้ว นำแสงที่วิทยาการเจริญรุดหน้า ความรู้ และสรรพวิทยาการเดินทางไปถึงที่ต่าง ๆ ด้วยความรวดเร็ว ข้อมูลและสาระความรู้ต่าง ๆ เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนทุกวัย จึงต้องมีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งความรู้ที่มีอยู่รอบตัว ทั้งจากครูคน ครูเครื่องและครูธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

ผู้เรียนในยุคโลกาภิวัตน์จะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาได้มากกว่า 1 ภาษา คือต้องรู้และใช้ภาษาไทย ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่วและใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารกับสากลได้ด้วย ต้องมีความคล่องแคล่วในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นประตูที่จะเปิดออกไปสู่โลกกว้างเพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และรู้จักสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับชีวิตของตน ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

4. ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู พ่อแม่ ผู้ปกครองและสังคมไทย การปฏิรูปการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นการเปิดแนวทางใหม่ ๆ ให้แก่ครู พ่อแม่ ชุมชนมีอิสระในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา จัดหลักสูตรและการบริหารจัดการให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่กลมกลืนกับท้องถิ่น การลดทอนกรอบกฎระเบียบ คำสั่งของส่วนกลางลง เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการปฏิบัติ เช่น การจัดชั้นเรียนและตารางเรียนที่ยืดหยุ่นและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครูมีเวลาสำหรับค้นคิดเพื่อวางแผนเตรียมการจัดกระบวนการเรียนรู้ การสร้างบทเรียน การออกแบบแผนการเรียนที่ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษาได้ร่วมกันคิด และเกื้อหนุนกันและกัน เป็นต้น

ปัจจุบันเสียงเรียกร้องจากเด็กและเยาวชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของโรงเรียน โดยเฉพาะในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบใหม่ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอนได้พัฒนาสมอง การคิดและสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพ ได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์

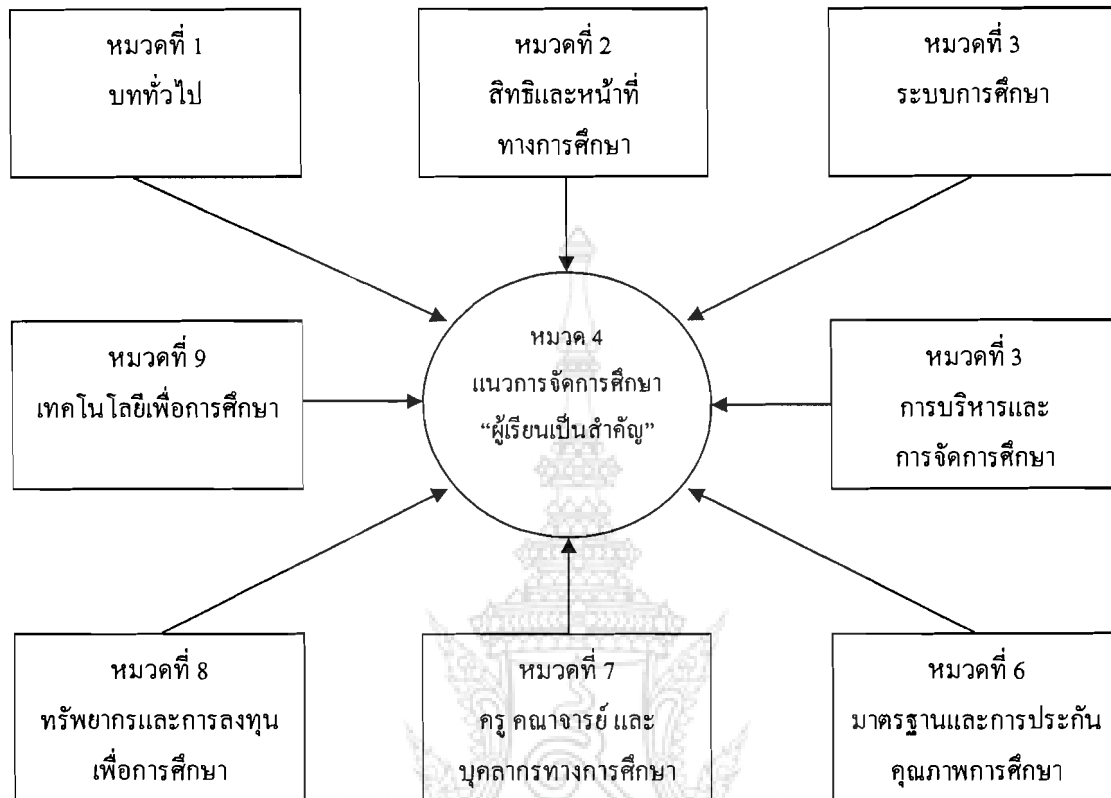
5. ปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกฎหมาย การปฏิรูปการเรียนรู้ถือเป็นหัวใจของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงเป็นภารกิจที่มีกฎหมายรองรับ ครูอาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องถือปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกฎหมายไม่เช่นนั้น โยบายหรือแผนงานที่ใครจะทำก็ได้ไม่ทำก็ได้ หรือเปลี่ยนแปลงได้ตามใจชอบของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเหมือนอดีต

2.2.3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ (2543:7-11) กล่าวถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 มีผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา อันเป็นวาระสำคัญแห่งชาติ มีสาระสำคัญทั้งสิ้น 9 หมวด โดยเฉพาะหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา เป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จะมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นบทบัญญัติที่ให้ทิศทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ชัดเจน แม้ว่าการปฏิบัติการเรียนรู้ของชาติเป็นงานที่ยาก แต่เป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ที่มุ่งสัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้ทุกส่วนของสังคมไม่ว่าฝ่ายนโยบาย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้เรียน ผู้บริหาร ชุมชน ต้องมีความเข้าใจตรงกัน และเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปครั้งนี้ โดยมุ่งหวังที่จะได้เห็นคนไทยที่พึงประสงค์เป็นทั้งคนดี คนเก่งและมีความสุข

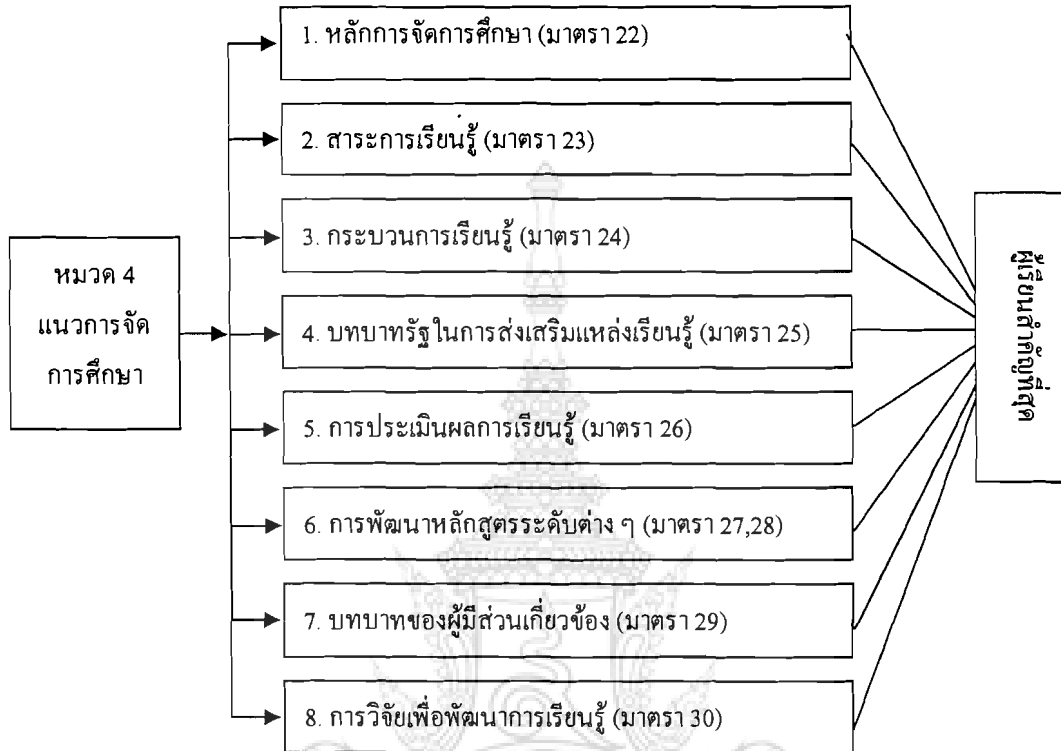
การจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดเป็นจุดปรับเปลี่ยนที่สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ มีสาระสำคัญ ตามภาพที่ 2.1 ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาทุกหมวด
สู่แนวการจัดการศึกษา “ผู้เรียนเป็นสำคัญ”

ในการวิจัยครั้งนี้จะขอกล่าวถึงหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นหมวดที่
เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่ศึกษา ดังนี้

สาระของหมวดนี้ครอบคลุมหลัก สาระ และกระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างใน
แนวทางการมีส่วนร่วมสรรค์สร้างวิสัยทัศน์ใหม่ทางการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบ
โรงเรียน สาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามหมวดนี้เริ่มตั้งแต่มาตรา 22 ถึงมาตรา 30
มีสาระสำคัญ 8 เรื่องใหญ่ ๆ ตามภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงแนวทางการจัดการศึกษาตามหมวด 4 “ผู้เรียนสำคัญที่สุด”

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับ หมวด 4 ดังนี้

มาตรา 22 : การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23: การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้และทักษะทางคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24: การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และ อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 : รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 : ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่กันไป ในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรร โอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 27 : ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของ หลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและ ประเทศชาติ

มาตรา 28 : หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคล ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความ เหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับหลักสูตรระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้วยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 : ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการและสถาบัน สังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมี การจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ วิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 : ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

จะเห็น ได้ว่าการจัดการศึกษาหมวด 4 จะเน้นและครอบคลุมเกี่ยวกับการศึกษาที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะต้องนำไปจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทุก ๆ ด้าน และครูต้องมีความรู้และ ความเข้าใจในหมวดนี้มากที่สุด จึงสามารถจัดการเรียนการสอนให้ได้ผู้เรียนตามลักษณะที่พึงประสงค์

2.2.4 ลักษณะการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ (2543:11-12) กล่าวถึง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนรู้ นักการศึกษา นักคิด ครูอาจารย์ ผู้บริหาร ผู้เรียน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษา ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนและลักษณะกระบวนการเรียนรู้ตาม แนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สรุปเป็นสาระสำคัญได้ดังนี้ คือ

ผู้เรียนที่พึงประสงค์ คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข คนดี คือคนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละรักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

คนเก่ง คือคนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นต้น เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตน สังคม และประเทศชาติได้

คนมีความสุข คือคนที่มี สุขภาพดีทั้งกาย และจิต เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพปลอดพ้นจากการตกเป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเพียงพอแก่อัตภาพ

กระบวนการที่มีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง และคนมีความสุข

ลักษณะกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการทางปัญญาพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
2. เรียนรู้มีความสุข เน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. บูรณาการสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับความสนใจ ทันสมัยตามสภาพจริง
4. เน้นกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง นำไปใช้ประโยชน์ได้
5. เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้

2.2.5 บทบาทครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน บทบาทของครูต้องเปลี่ยนไปตามที่นักการศึกษาได้กล่าวถึง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทของครูดังนี้

Biddulph และ Ogborne (อ้างใน กุลวดี ไพจิตร, 2544:31) การใช้วิธีการสอนที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู (Interactive Teacher Approach) ด้วยวิธีการสอนแบบนี้ถือว่าครู

มีบทบาทเป็น “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” เป็น “ทรัพยากรบุคคล” เป็น “ผู้สืบเสาะหาความรู้ที่ไม่เคยมีความรู้หรือไม่เคยมีประสบการณ์ในการสืบเสาะหาความรู้ที่นั่นมาก่อน” หรือเป็น “ผู้ท้าทายความคิดของนักเรียน”

ในฐานะที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ครูพยายามที่จะนำนักเรียนและแหล่งทรัพยากรให้มาพบกัน

ในฐานะที่เป็น “ผู้สืบเสาะหาความรู้ที่ไม่เคยมีความรู้หรือไม่เคยมีประสบการณ์ในการสืบเสาะหาความรู้ที่นั่นมาก่อน” ครูจะดำเนินการไม่รู้เกี่ยวกับคำอธิบายหรือไม่รู้เกี่ยวกับสถานการณ์นั้น เพื่อช่วยให้นักเรียนหาคำตอบด้วยตัวนักเรียนเอง

และในฐานะที่เป็น “ผู้ท้าทายความคิดของนักเรียน” ครูจะท้าทายความคิดของนักเรียนโดยเจตนา โดยเฉพาะความคิดที่ไม่เป็นไปตามพยานหลักฐานที่ได้ หรือไม่เป็นประโยชน์ หรือไม่ชัดเจน

Ogborne (อ้างใน กุลวดี ไพจิตร. 2544 : 32) กล่าวถึงบทบาทของครูตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ว่า ครูต้องเป็นนักจูงใจ ผู้วินิจฉัย ผู้ชี้แนะแนวทาง ผู้ที่ชอบเปลี่ยนแปลง นักทดลองและนักวิจัย

ในฐานะที่เป็น “นักจูงใจ” ครูต้องช่วยให้นักเรียนพิจารณาสิ่งที่ถูกต้องจากสิ่งเร้า และความหมายที่หลากหลายและเป็นไปได้ของบทเรียน

บทบาทของการเป็น “ผู้วินิจฉัย” คือการค้นหาความคิดที่นักเรียนนำมาใช้ในการเรียน และค้นหาโอกาสในระหว่างการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดและสื่อความหมายความคิดของตนเองออกมา โดยปกติแล้วบทบาทนี้ของครู ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้ฟังที่ดีของนักเรียน

ในฐานะที่เป็น “ผู้ชี้แนะแนวทาง” ครูต้องช่วยให้นักเรียนได้สร้างความหมาย และให้คำอธิบายด้วยตนเอง การบอกนักเรียนเพียงอย่างเดียวเป็นการไม่เพียงพอ บทบาทนี้เป็นการช่วยนักเรียนให้พัฒนาทฤษฎีสำหรับกระบวนการสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โดยชี้ถึงความไม่แน่นอนของความคิดของนักเรียน ทำทายนักเรียนให้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ทั้งหมด และแสดงให้นักเรียนเห็นถึงว่าที่จุดไหนที่นักเรียนลงข้อสรุปเกินกว่าหรือน้อยกว่าความเป็นจริง บทบาทนี้ยังช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงความคิดเดิมที่มีอยู่แล้วกับความคิดใหม่เพื่อสร้างความหมายและความเข้าใจใหม่

ในฐานะที่ครูเป็น “ผู้ที่ชอบเปลี่ยนแปลง” เป็นครูที่ชอบจัดหาทรัพยากรและจัดหากิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนสร้างความเข้าใจใหม่ ๆ

ในฐานะที่ครูเป็น “นักทดลอง” ครูต้องประเมินนักเรียนโดยประเมินอย่างเป็นระบบในสิ่งที่นักเรียนได้ทำ และลองใช้กิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ และ

ในฐานะที่ครูเป็น “นักวิจัย” คือ ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานวิจัย
ในชั้นเรียนของตนเองกับครูคนอื่น ๆ ในขณะที่ครูช่วยนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้

โครงการพัฒนาครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนในประเทศนิวซีแลนด์ Bell (อ้างในกุลวดี
ไพจิตร. 2544 : 32) ได้เสนอแนะบทบาทใหม่ของครู ที่พิจารณาถึงความคิดเดิมของนักเรียนเป็น
หลัก ครูควรมีบทบาทดังนี้

1. ครูเปรียบเหมือนนักวิจัย

ครูที่พิจารณาความคิดของนักเรียนจะค้นหาหรือทำวิจัยว่านักเรียนกำลังคิดอะไร
เพราะฉะนั้นในขณะที่สอน ครูจะฟังความคิด ฟังการอภิปราย และฟังคำถามของนักเรียน ครูจะให้
คุณค่าและคอยฟังสิ่งที่นักเรียนพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาคิด ในขณะที่ฟังนักเรียนพูด ครูกำลังช่วยให้นัก
เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูที่อ่านรายงานของนักเรียนไม่เพียงแต่ดูว่านักเรียนได้สร้างความคิดอัน
เป็นที่ยอมรับหรือไม่เท่านั้น แต่จะค้นหว่านักเรียนคิดอะไรด้วย ในการค้นหาความคิดของนักเรียน
ครูอาจใช้กิจกรรม เช่น การอภิปรายกลุ่ม การสำรวจ และกิจกรรมผู้ไปรษณีย์

2. ครูเปรียบเหมือนผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียน กล่าวคือ

- 2.1 ค้นหาว่านักเรียนกำลังคิดอะไร
- 2.2 ช่วยนักเรียนทำความคิดของตนเองให้ชัดเจนขึ้น และพิจารณาความคิดของ
ตัวเองอย่างรอบคอบ
- 2.3 ทำทลายความคิดของนักเรียน
- 2.4 ช่วยนักเรียนเปลี่ยนความคิดของตนเอง
- 2.5 ช่วยนักเรียนค้นหาคำตอบเพื่อตัวนักเรียนเองและทำให้นักเรียน “คิด”
- 2.6 ให้ข้อมูลย้อนกลับกับนักเรียน
- 2.7 ส่งเสริมการอภิปรายในชั้นเรียน
- 2.8 จัดกลุ่มการเรียนรู้
- 2.9 ยอมรับความคิดของนักเรียน
- 2.10 สร้างบรรยากาศที่สนับสนุนและบรรยากาศแห่งความห่วงใยเพื่อการเรียนรู้
- 2.11 ชูใจและกระตุ้นให้นักเรียนเรียน
- 2.12 เป็นผู้วิจัยร่วมและเรียนรู้ไปกับนักเรียน
- 2.13 จัดหาแหล่งความรู้
- 2.14 เป็นผู้จัดการและเป็นผู้รวบรวม
- 2.15 วางแผนหลักสูตร

3. ครูเปรียบเหมือนผู้ตอบสนอง

ครูตอบสนองความคิดและถามในสิ่งที่นักเรียนทำ พูด และเขียน ครูค้นหาปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อการตอบสนองและแลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน ครูต้องการที่จะรู้ความคิดของนักเรียน ครูจะสื่อความหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งคิดว่ามีคุณค่าต่อสิ่งที่นักเรียนกำลังคิด ครูจะให้ข้อมูลกับนักเรียน เพื่อทำให้นักเรียนคิดและครูจะมีปฏิสัมพันธ์กับความคิดของนักเรียน โดยใช้ Viewfinder

4. ครูเปรียบเหมือนผู้เรียน

ครูเรียนรู้เกี่ยวกับมโนคติทางวิทยาศาสตร์ของนักวิทยาศาสตร์และมโนคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ครูเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมและหน้าที่ของเราและเรียนรู้เกี่ยวกับความคิด ประสบการณ์ ความสนใจ และความสัมพันธ์ของนักเรียน

5. การสอนเปรียบเหมือนการประเมินความคิดของนักเรียน

ครูประเมินความคิดของนักเรียนเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา

6. การสอนเปรียบเหมือนการจัดการเรียนรู้

ครูเป็นผู้จัดการเรียนรู้ซึ่งไม่ใช่เพียงเพื่อพฤติกรรมที่ดีเท่านั้น แต่การจัดการเรียนรู้นี้รวมถึงการวางแผนเพื่อพิจารณาความคิดของนักเรียน ความคิดเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียน การจัดการความสะดวกในการอภิปรายและการช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคน ครูเป็นผู้จัดกิจกรรมภายในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ผลผลิตการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และเงื่อนไขจากการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ความสนุกสนานที่เพิ่มขึ้น ความร่วมมือทางสังคม ความเป็นเจ้าของการเรียนรู้ และการเพิ่มความเชื่อมั่นในตัวของนักเรียน ซึ่งจากผลที่ตามมาครูจะพบว่าตัวเองใช้เวลาอันน้อยลงในการจัดการเกี่ยวกับพฤติกรรมความตั้งใจเรียนและใช้เวลามากขึ้นในการแสดงปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในการค้นหาความคิดของนักเรียน ข้อสงสัยของนักเรียนและความเข้าใจของนักเรียน

Bell (อ้างใน กุลวดี ไพจิตร. 2544 : 33) กล่าวถึงบทบาทใหม่ของครูในห้องเรียน ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้

1.1 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) ซึ่งให้นักเรียนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีที่นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวเองและสามารถแสดงความคิดเห็นนั้น คนอื่น ๆ ก็ควรให้เกียรติกับความคิดของนักเรียน

1.2 พัฒนาการทางสติปัญญา (Intellectual Development) แนะนำนักเรียนว่านักเรียนสามารถพัฒนาความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่มีประสบการณ์มาก่อน

1.3 พัฒนาการทางด้านจิตพิสัย (Affective Development) ซึ่งให้นักเรียนเห็นว่ามันเป็นสิ่งที่ปกติที่จะเสี่ยงกับการนำเสนอความคิดเห็นหรือคำถามที่แตกต่างจากผู้อื่น

1.4 มีความปรารถนาที่จะค้นหา (Desire to Find out) ซึ่งเน้นนักเรียนว่าเรื่องที่เรียน
บางเรื่องเป็นสิ่งที่น่าสนใจและเป็นสิ่งที่แปลกใหม่

1.5 เป็นเรื่องของบุคคล (Personal Involvement) ซึ่งให้นักเรียนเห็นว่า การเรียนรู้
ต้องการ การสืบเสาะหาความรู้อย่างเอาใจจริงเอาใจ

1.6 ฟังความคิดเห็นของนักเรียน (Listening to Student's Ideas) ซึ่งให้นักเรียนเห็น
ว่าความคิดเห็นของนักเรียนมีคุณค่าต่อการบันทึกไว้และควรนำมาพิจารณา

1.7 ทำให้ความคิดเห็นของนักเรียนมีค่า (Valuing Student's Ideas) ยอมรับใน
สติปัญญาของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนใช้สติปัญญาต่อไป

1.8 มีความรู้สึกทั้งดีและไม่ดี (Positive and Negative Feelings) ซึ่งเน้นว่าความรู้สึก
ของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนเอง

1.9 ไม่ทราบ (Not Knowing) ซึ่งให้นักเรียนเห็นว่ามันเป็นสิ่งปกติที่จะตอบว่า
“ไม่ทราบ”

2. เป็นผู้จัดหา

2.1 จัดหาแหล่งข้อมูล (Providing Resources) บอกแหล่งข้อมูลที่นักเรียนไม่
สามารถหาได้ให้กับนักเรียน

2.2 ให้คำแนะนำ (Providing Advice) ให้แนวทางเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลและแหล่ง
วิทยาการ

2.3 จัดหาข้อมูล (Providing Information) ช่วยนักเรียนในการหาคำตอบของคำถาม

3. ช่วยเปลี่ยนแปลงมโนคติของนักเรียน

3.1 ทักษะการเรียนรู้ (Study Skills) ให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการเรียนรู้และ
ควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง

3.2 เสนอแนวความคิดเห็นอีกแนวทางหนึ่ง (Proposing a Counter View) ให้นักเรียน
ได้พิจารณาความคิดเห็นอื่น ๆ และตระหนักว่าคำอธิบายอีกหลายอันที่อาจเป็นไปได้

3.3 กระตุ้นให้มีการทดลองต่อไปอีก (Tempting Further Inquiry) ให้นักเรียนได้
สืบค้นแนวคิดบางแนวให้ลึกลงไปอีก โดยใช้วิธีต่าง ๆ ในการสืบเสาะหาความรู้

3.4 การคิดทบทวน (Reflecting) กระตุ้นให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของ
ตัวนักเรียนเอง

3.5 ล้วงความคิดเห็นนักเรียน (Eliciting Ideas) ให้นักเรียนบอกความคิดของตนเอง

3.6 ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน (Accepting Ideas) ให้นักเรียนพิจารณาว่า
ความคิดเห็นใหม่เป็นความคิดเห็นที่ยอมรับได้หรือไม่

3.7 ทดสอบความคิดเห็น (Testing out Ideas) ให้นักเรียนได้ทดสอบความคิดของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อหาว่าความคิดเห็นนั้นสามารถนำไปใช้เป็นหลักการทั่ว ๆ ไปได้แค่ไหน

3.8 เชื่อมโยงความคิดใหม่กับเก่าเข้าด้วยกัน (Thinking New and Old Situations) ช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงความคิดเห็นใหม่ที่เขาได้เรียนรู้กับความคิดเห็นเดิมที่มีอยู่

3.9 ความคิดเห็นใหม่ในสถานการณ์ใหม่ (New Ideas in New Situations) ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ที่เป็นไปได้ ไปใช้ให้เร็วที่สุดเพื่ออธิบายสถานการณ์ใหม่ และทำให้ขอบเขตการนำไปใช้กว้างขวางขึ้น

สมศักดิ์ สันธูระเวชญ์ (2542:51-61) กล่าวถึงแนวคิด Constructivism เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในบุคคล บุคคลสร้าง (Construct) ความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้ โดยจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความขัดแย้งทางปัญญา หรือเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น ซึ่งเป็นสภาวะที่ประสบการณ์ใหม่ ไม่สอดคล้องกับประสบการณ์เดิม ผู้เรียนต้องพยายามปรับข้อมูลใหม่กับประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ และการเรียนการสอน ตามแนวคิด Constructivism ผู้สอนมีบทบาทดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสังเกต สำรวจให้เห็นปัญหา
2. มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เช่น แนะนำให้คิด ให้ผู้เรียนค้นพบ หรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง
3. ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้คิดค้นต่อไป ทำงานเป็นกลุ่ม พัฒนาให้ผู้เรียนมีประสบการณ์
4. ประเมินความคิดรวบยอดของผู้เรียน ตรวจสอบความคิดและทักษะการคิดต่าง ๆ การปฏิบัติ การแก้ปัญหาและพัฒนา ให้เคารพความคิดและเหตุผลของคนอื่น ๆ

ภาพที่ 2.3 การเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาของนักศึกษา
ณ โรงเรียนบ้านเนินพยอม อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

สรุปได้ว่า บทบาทของครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ ควรต้องเปลี่ยนบทบาทจากบรรยายความรู้ทั้งหมดมาเป็นบทบาทในฐานะผู้สนับสนุน ผู้อำนวยการผู้อำนวยความสะดวก ผู้เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มากที่สุดที่ดีที่สุด ได้ผลที่สุด ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าจุดหมายสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้คือการพัฒนาคุณภาพของคนไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ทุกฝ่ายต้องส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ทำ ทบทวน พิสูจน์ผล แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงพึ่งพาตนเองได้ เนื่องจากใฝ่หาความรู้ได้เอง และใช้ความรู้ทางสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

2.3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2.3.1 การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

โลกและสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การดำรงชีวิตของคนจึงต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ดังนั้นการเรียนรู้จึงเป็นครรลองของชีวิตที่เกิดขึ้นได้ทุกแห่งทุกเวลา ต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิตตั้งแต่ปฏิสนธิจนตาย เริ่มจากการเรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ โรงเรียน สถาบันศาสนา แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ กว้างไกลครอบคลุมสถานการณ์ของสังคมไทยและสังคมโลก

เนื้อหาสาระเป็นสิ่งที่กำหนดรายละเอียดของมวลประสบการณ์ของการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อเป็นเครื่องนำทางให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้ ได้มีนักการศึกษาหลายท่านเขียนถึงความหมายของเนื้อหาสาระไว้ดังนี้

สุรพันธ์ ดันศรีวงษ์ (2538:108) ให้ความหมายของเนื้อหาสาระไว้ว่า “เนื้อหาสาระ หมายถึง ข่าวดสารที่จะใช้เป็นข้อมูลเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทั้งที่เป็นความรู้และทักษะให้แก่ผู้เรียนให้มากขึ้น ซึ่งโดยปกติแล้วเนื้อหาสาระจะเน้นนำมาให้บทเรียนในกระบวนการเรียนการสอนหรือกับวิชาต่าง ๆ ที่จัดขึ้นตามหลักสูตร”

อำนาจ เถาตระกูล (2541:57) ให้ความหมายไว้ว่า “เนื้อหาสาระ หมายถึง รายละเอียดของหัวข้อเรื่องที่มีหลักการ กฎเกณฑ์ ข้อมูลที่ให้แนวทางในการปฏิบัติงาน หรือการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้”

สรุปได้ว่า เนื้อหาสาระ หมายถึง รายละเอียดของหัวข้อที่มีหลักการ จัดตามลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยากที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ที่ผู้สอนต้องจัดเตรียมไว้สอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เพื่อเพิ่มพูนทักษะและ ประสบการณ์ให้กับผู้เรียน

ในส่วนของการเลือกเนื้อหาสาระ ครูต้องพิจารณาว่า เนื้อหานั้น สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ที่ต้องการ โดยพิจารณาให้สัมพันธ์กับวิธีการและกิจกรรม ซึ่งมีนักการศึกษาให้เกณฑ์การเลือกไว้ดังต่อไปนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2537:34-38) ได้เขียนเกณฑ์การเลือกเนื้อหาไว้ดังนี้ การเลือกเนื้อหาวิชา จะต้องพิจารณาเนื้อหาวิชานั้น ๆ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการ โดยพิจารณาให้สัมพันธ์กับวิธีการและกิจกรรม วิธีการที่ใช้จะมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเนื้อหาวิชา เช่น การที่จะเปลี่ยนเจตคติของผู้เรียน อาจพบว่า การใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มจะได้ผลมากกว่าการสอนแบบบรรยาย เป็นต้น ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา และวิธีการ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะถ้าขาดความสัมพันธ์ระหว่าง 3 สิ่งนี้ แทนที่จะเกิดผลที่พึงปรารถนาอาจเกิดการเรียนรู้ชนิดที่ไม่ได้คาดหวังมาก่อน และอาจจะเป็นชนิดที่ไม่ต้องการก็ได้ จึงได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้

1. ความถูกต้องทันสมัย เนื้อหาวิชาที่จัดสอน ต้องมีความถูกต้องทันสมัย (Validity) พิจารณาเลือกเฉพาะเนื้อหาที่ถูกต้อง

2. ความสำคัญ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความกว้าง และความลึกซึ้ง ความกว้าง หมายถึง การที่มีเนื้อหาหลาย ๆ เรื่อง นั่นคือ การที่มีความรู้อย่างครอบคลุม ส่วนความลึกซึ้ง หมายถึง การที่มีเนื้อหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียด ทุกแง่มุม ถ้าจะเรียนให้กว้างหลาย ๆ เรื่อง จะต้องพิจารณาความสมดุลให้ดี โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

2.1 การอยู่รอด (Survival) เนื้อหาใดที่จำเป็นต่อการมีชีวิตรอดของผู้เรียน ควรได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก เช่น เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ

2.2 การใช้อย่างกว้างขวาง (Universal) เนื้อหาใดที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง ควรได้รับการคัดเลือกก่อนเนื้อหาที่ใช้ได้ในวงแคบกว่า

2.3 การใช้มาก เนื้อหาใดที่นำไปใช้มากที่สุด บ่อยที่สุด ควรได้รับการคัดเลือกก่อนเนื้อหาที่ใช้บ่อย

2.4 การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ หมายถึง การคิดแยกแยะหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผล และระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ อันจะช่วยให้ความเห็นถึงความเกี่ยวพัน ความสำคัญขององค์ประกอบหรือสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของมนุษย์ เนื้อหาใดที่จะช่วยพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ควรได้รับการพิจารณาให้มีความสำคัญต่อเนื้อหานั้น

2.5 การพัฒนาการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อบุคคล ผลจากการคิดริเริ่มสร้างสรรค์จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง และมีโอกาสประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคมได้มาก ดังนั้นเนื้อหาส่งเสริม

การพัฒนาการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานด้านต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ ควรได้รับการพิจารณาให้
ความสำคัญต่อเนื้อหานี้

3. ความสนใจของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียนนับว่าเป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการ
เลือกเนื้อหาอย่างไรก็ตามการยึดความสนใจของผู้เรียนอย่างเดียวมักจะพบข้อกำหนดในทางตรงกัน
ข้าม ถ้าจะละเลยความสนใจของผู้เรียนก็จะเสี่ยงต่อการที่ไม่เกิดการเรียนรู้หรือเกิดการเรียนรู้
น้อย เพราะผู้เรียนขาดแรงจูงใจภายในดังนั้น การพิจารณาหลักเกณฑ์ด้านความสนใจจึงต้องกระทำด้วย
ความระมัดระวังซึ่งมี 2 วิธีดังนี้

วิธีแรก ในการเลือกเนื้อหาไม่พิจารณาเฉพาะส่วนที่เป็นสิ่งที่ผู้เรียนสนใจเพียง
อย่างเดียว แต่เลือกเพราะเนื้อหาดังกล่าวนั้นเข้าเกณฑ์อื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ได้เนื้อหาสอดคล้องกับ
ความสนใจของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

วิธีที่สอง ในระยะเริ่มเรียนเลือกเรื่องที่ผู้เรียนสนใจเป็นสำคัญ เพื่อเชื่อมโยงผู้เรียน
กับหลักสูตรเกี่ยวกับความสนใจของผู้เรียนมีข้อที่ควรคำนึงก็คือความสนใจของผู้เรียนมีช่วงที่จำกัด
และความสนใจจะมีการเปลี่ยนแปลง โดยธรรมชาติอยู่แล้ว โดยที่สามารถขยายความสนใจให้
กว้างขวางและเพิ่มพูนขึ้นได้โดยผ่านหลักสูตร

4. สามารถเรียนรู้ได้ การที่จะสอนสิ่งใดให้กับผู้เรียน จะต้องคำนึงถึงว่าสิ่งนั้นผู้เรียน
สามารถเรียนรู้ได้ ผู้สอนจึงจำต้องปรับเนื้อหาให้เข้ากับความสามารถของผู้เรียนนั่นคือ ต้องจัด
เนื้อหาในรูปที่เหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างกัน และยังคงทำให้สิ่งที่เรียนเชื่อมโยงกับ
สิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว ซึ่งแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องใช้หลายวิธีที่ทำให้
เนื้อหานั้นอยู่ในรูปที่ผู้เรียนจะเรียนได้สำเร็จ

พงศ์ ทรดาล (2531 : 65) กล่าวว่า “การเลือกเนื้อหา ปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการเลือก
เนื้อหาวิชาก็คือ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งหมายถึง การศึกษาว่าอาชีพแต่ละอาชีพต้องการให้บุคคลมี
ความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติสำหรับอาชีพนั้นอย่างไร เมื่อครูผู้สอนได้วิเคราะห์อาชีพแล้วขั้นต่อไป
ก็เลือกเนื้อหาวิชาเพื่อให้เหมาะสมกับอาชีพนั้น ๆ” ครูจะต้องพิจารณาในการเลือกเนื้อหา ดังนี้

1. แหล่งที่จะเลือก ประกอบด้วย ตำราเรียน รายงานการวิจัย คู่มือต่าง ๆ หรืออาจจะ
จากแหล่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของท้องถิ่น เป็นต้น
2. หลักการเลือกเนื้อหาวิชา เกณฑ์การเลือก อาจแบ่งออกเป็น
 - 2.1 ข้อมูลทางอ้อม เช่น ศึกษาจากเอกสาร ผลการวิจัย บทความทางวิชาการ ตำรา
หนังสือ เป็นต้น
 - 2.2 ข้อมูลทางตรง เช่น การสังเกต การศึกษาโดยเข้าไปมีประสบการณ์ตรง
เกี่ยวกับอาชีพ การสัมภาษณ์ เป็นต้น

3. ลำดับการเลือก ก่อนอื่นจะต้องทำการรวบรวม กฎเกณฑ์ หลักการ ทฤษฎี และ ทักษะการจัดเข้าเป็นหมวดหมู่ เพื่อที่จะเลือกความสำคัญที่มีต่อความต้องการ และสามารถนำไปใช้ ให้ได้ผลต่ออาชีพนั้น ๆ ดังนั้นผู้สอนจึงคัดเลือกเฉพาะสิ่งที่ต้องการเท่านั้น

สุรพันธ์ ดันศรีวงษ์ (2538:109) กล่าวว่า “การเลือกเนื้อหาสาระ ที่จะให้นักศึกษาเข้าใจ ถึงแนวคิดของสิ่งนั้น จนสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนได้ ครูจำเป็นต้องศึกษาว่า เนื้อหามีลักษณะเช่นไร เช่น เป็นประเภทต้องใช้สมองรับรู้ คิดหรือจำ หรือเป็นเนื้อหาที่ต้องอาศัย อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นช่องทางในการเรียนรู้ สำหรับการจำแนกประเภทความรู้ทาง ทฤษฎี ประเภททักษะความเชี่ยวชาญ (Skill) นอกจากนี้ในการจำแนกประเภทเนื้อหาสาระยังอาจ แบ่งเป็นระดับตามโครงสร้างของเนื้อหาวิชา โดยมีหลักเกณฑ์สำหรับเลือกเนื้อหา ดังนี้

1. เนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต
2. เนื้อหาที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ในการที่จะถ่ายทอดต่อไป
3. เนื้อหาที่เป็นแก่นสารสำคัญของความรู้ในศาสตร์นั้น
4. สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
5. สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน
6. เนื้อหาช่วยกระตุ้นจินตนาการของผู้เรียน
7. เนื้อหาที่มีความสมดุลกันระหว่างความกว้างและความลึก
8. เนื้อหาที่ทันต่อเทคโนโลยีและความก้าวหน้าในสาขานั้น ๆ
9. เนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และควรสนองความต้องการของ วัตถุประสงค์ได้หลาย ๆ ข้อ

สรุปได้ว่า การเลือกเนื้อหาสาระ ควรต้องพิจารณา เนื้อหาวิชานั้น ๆ สามารถทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการ โดยพิจารณาให้สัมพันธ์กับวิธีการและกิจกรรม เนื้อหาสาระที่ใช้ดำเนินการสอนต้องถูกต้องทันสมัย มีความสำคัญ ผู้เรียนมีความสนใจสามารถ เรียนรู้ได้ มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้

2.3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในการเรียนการสอนย่อมมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ที่กำหนด ไว้ ผู้เรียนจะสามารถบรรลุได้มากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสำคัญ เพราะ กิจกรรมทั้งของผู้เรียน และผู้สอนที่เหมาะสมจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

บุญชม ศรีสะอาด (2537:48) กล่าวถึงการดำเนินการสอนไว้ว่า ด้านการดำเนินการ สอนต้องระบุให้ชัดเจนว่า ในการสอนครั้งนั้น หรือคาบนั้น จะดำเนินการสอนเช่นไร ใช้วิธีการ

สอนรูปแบบการสอน หรือกิจกรรมใด ควรระบุถึงวิธีสร้างความพร้อมในการเรียน วิธีสอนหรือรูปแบบการสอน การใช้กิจกรรม เช่น ให้ทำแบบฝึกหัดอะไร (เตรียมแบบฝึกหัดไว้ให้พร้อม) ใช้คำถามอะไร (เตรียมคำถามให้พร้อม) เนื่องจากวิธีสอนมีหลายวิธี และรูปแบบการสอนมีหลายรูปแบบ ผู้สอนจะต้องเลือกรูปแบบและวิธีสอนที่เหมาะสมที่สุดต่อการเรียนการสอนในเรื่องนั้น ๆ

สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์ (2538:45) กล่าวถึงความสัมพันธ์ของกระบวนการเรียนรู้กับการสอน ไว้ดังนี้ การเรียนการสอนเป็นของคู่กันเสมอ แม้ว่าปัจจุบัน นวัตกรรมทางการศึกษาจะมีรูปแบบใหม่ ๆ ที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนตามความสามารถของตนเอง แต่ผู้ที่คอยดูแลกิจกรรมการเรียนการสอน ก็คือครู แต่ถึงอย่างไร ความจำเป็นที่ครูควรต้องมีการจัดเตรียมการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ขั้นตอนการสอนกับกระบวนการในการเรียนรู้ย่อมมีความสำคัญและควรที่จะถูกนำมาพิจารณา เพราะเมื่อผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนก็ต้องจัดกระบวนการสอนให้สอดคล้องกัน จะทำให้ผู้เรียนเรียนได้ง่าย มีความเข้าใจง่ายขึ้น มีการตรวจสอบผลการเรียนรู้ ตัวครูก็จะทราบว่า การสอนนั้น ได้ผลตามความมุ่งหมายหรือไม่

อดุลย์ ดวงคำน้อย (2538:28) กล่าวว่า เป้าหมายสำคัญในการจัดการเรียนรู้ของครู-อาจารย์คือ การตอบสนองตามเจตนารมณ์ในหลักสูตร วิธีตรวจสอบก็คือ ลองทบทวนว่าในรอบปี รอบเดือนที่ผ่านมา ได้จัดกิจกรรมอะไรไปบ้างที่ตอบสนองตามจุดประสงค์ในหลักสูตรและจัดได้มาก-น้อยแค่ไหน ความหลากหลายในกิจกรรมคือตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนนั้นครูควรเตรียม “กิจกรรม” ต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า อาจเป็นชุดฝึก ใบงาน ใบความรู้ เทคนิคการถามตอบ วิธีการสอน การทดลอง เกม หรือนวัตกรรมที่สนับสนุนให้การเรียนการสอนมีความสนุกสนาน และเกิดทักษะ ได้แนวคิดที่ติดตัวตลอดไป

อำนาจ เถาตระกูล (2541:64-65) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์รูปแบบหนึ่ง ที่สืบทอดกันมายาวนาน เริ่มจากพ่อสอนลูก พี่สอนน้อง เครื่องมือสอน เครื่องญาติ กว้างขวางออกมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งพัฒนาตัวเองมาเป็นลำดับ จนเกิดเป็นระบบการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบครูสอนศิษย์ สอนกันตัวต่อตัว สอนเป็นกลุ่ม โดยไม่มีชั้นเรียนที่แน่นอน หลักสูตร วิธีการสอน ที่ใช้ในการเรียนการสอนขึ้นกับครูผู้สอนจะกำหนดเรื่องราว และเนื้อหาสาระเอง วิธีสอน หรือกิจกรรมการสอนเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และเปลี่ยนแปลงตรงตามจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้มีกิจกรรมที่เริ่มตั้งแต่ ง่ายไปยากให้เห็นเป็นลำดับ และผู้สอนจะต้องปฏิบัติได้จริง

ลักษณะของกิจกรรมการสอน ได้จำแนกตามบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่อยู่ชั้นเรียน คือ ผู้เรียนกับผู้สอน มี 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมลักษณะนี้ผู้เรียนจะแสดงบทบาทในการเรียนการสอนมากกว่าครูผู้สอนเช่น การให้ผู้เรียนทดลองทำด้วยตนเอง จัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ การแสดงบทบาทสมมติ หรือให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจริง การจัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะ

2. กิจกรรมการสอนที่เน้นผู้สอนเป็นหลักสำคัญ หรือที่เรียกว่ากิจกรรมการสอนที่เน้นผู้สอนหรือครูเป็นศูนย์กลาง มีลักษณะที่ผู้สอนหรือครูจะแสดงบทบาทในการเรียนการสอนมากกว่าผู้เรียน เช่น การสาธิตให้ผู้เรียนดู การอธิบายเรื่องราวและการเล่าเรื่องการทำโจทย์ตัวอย่างให้ผู้เรียนดูและคัดลอกตาม การบรรยายเนื้อหาเรื่องราวตลอดระยะเวลาที่มีการเรียนการสอน

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทั้งผู้เรียนและผู้สอน หรือบางครั้งเรียกว่า การเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม โดยทั้งผู้เรียนและผู้สอนแสดงบทบาทในกิจกรรมการเรียนการสอนเท่า ๆ กัน เช่น การสอนโดยผู้สอนยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างแล้วสรุปเข้าหาหลักการ ข้อเท็จจริง หรือทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากส่วนย่อย ๆ ไปสู่ส่วนใหญ่ ๆ และผู้เรียนสังเกต ทดลองทำเอง คิดพิจารณา ทำการเปรียบเทียบ วิเคราะห์ จนถึงขั้นสามารถสรุปเป็นเกณฑ์ร่วมกับครูผู้สอนได้อย่างถูกต้อง ยังมีกิจกรรมการสอนแบบอนุমান กิจกรรมการสอนแบบวิทยาศาสตร์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541 : 77-79) ได้กล่าวว่า ระบบการเรียนการสอนจะต้องสร้างคนที่มีปัญญา การเรียนการสอนในระบบท่องจำ ทำให้เด็กนักเรียนไทยส่วนใหญ่ขาดความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ครูอาจารย์และหลักสูตรไม่สร้างให้ผู้เรียนคิดเป็นวิเคราะห์เป็นประยุกต์ใช้ในโลกแห่งความเป็นจริง การสอนให้เด็กไทยคิดเป็น การเรียนการสอนแบบเลคเชอร์ 100% เป็นเลคเชอร์ 30% อภิปราย 70% การเรียนการสอนโดยใช้วิธีเลคเชอร์หรือบอกจุดเป็นวิธีสอนแบบป้อนเข้าปาก นักเรียนเป็นผู้รับ ทำให้ผลการเรียนออกมาจะเป็นความคิดตามข้อมูลที่ได้รับไม่เกิดความคิดที่แตกฉาน ครูอาจารย์ควรที่จะเปลี่ยนจากคนป้อน มาเป็นคนชี้แนะหรือผู้ให้คำปรึกษา โดยให้น้ำหนักการสอนในลักษณะเลคเชอร์ 30% และอีก 70% ที่เหลือเป็นการอภิปรายถกเถียง เพื่อให้ นักเรียนนักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียน การทบทวนความรู้ ควรที่จะเน้นให้นักเรียนนักศึกษาเขียนเรียงความ เพื่อให้ นักเรียนถ่ายทอดความคิดของตนผ่านการเขียนเรียงความ อยู่เสมอ จะช่วยให้นักเรียนเป็นคนที่มีความคิดที่คมชัด เป็นคนที่คิดมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะการเขียนเรียงความจะช่วยจัดระเบียบวิธีคิดช่วยฝึกฝนให้เรียนรู้ในการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจ ในทุกวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตรของวิชาเรียน และเรียงความยังช่วยให้ครูอาจารย์สามารถประเมินผลได้ว่านักเรียนมีความเข้าใจ มีความถนัดในสิ่งที่เรียนมากน้อยเพียงใด

ทิสนา เขมมณี (2542:2-7) ได้เสนอแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้าง (Construct) ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้อที่มีความหมายต่อตนเอง
2. รวมตัวเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ซึ่งกันและกัน
3. ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางร่างกาย (Physical participation)
4. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ (Process Learning) ต่าง ๆ เพื่อเป็นทักษะในการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการคิด กระบวนการแก้ไขปัญหา กระบวนการกลุ่ม
5. ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เพื่อเป็นการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ อันเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน

จากแนวคิดการจัดกิจกรรมที่มีคุณภาพนี้ ทิศนา แจมมณี ได้สรุปเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอน CIPPA ดังนี้

C มาจากคำว่า Construct หมายถึง การสร้างความรู้ ตามแนวคิดของ Constructivism นั่นคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง

I มาจากคำว่า Interaction หมายถึง การสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสังคม บุคคล แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

P มาจากคำว่า Physical Participation หมายถึง การให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย

P มาจากคำว่า Process Learning หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ กิจกรรมที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ไขปัญหา เป็นต้น

A มาจากคำว่า Application หมายถึง การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ

ชูศรี ต้นพงศ (2545 : 4) กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเรื่อง การสอนแบบกระบวนการคิดกับกระบวนการทำงาน โดยมีแนวคิดหลักของการจัดการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดสื่อ หรือสถานการณ์ที่มีความหมายต่อผู้เรียนให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ด้วยการ ใช้คำถาม แล้วกำหนดประเด็นให้ผู้เรียนอภิปราย และสรุปความคิดและความรู้ได้ นำเสนอเป็น แผนภูมิ (Graphic Organizer/Graphic Presentation) ตามรูปแบบของกระบวนการคิด

2. กระตุ้นผู้เรียนนำความรู้ และความคิดที่ได้รับการเรียนรู้ไปใช้ในสภาพจริง การฝึกกระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการทำงาน เลือกทำโครงการตามความสนใจที่ฝึกให้ผู้เรียน รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และเลือกข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน (พ.ค.ร.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางขึ้น โดยกำหนดตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน 9 ข้อ ตัวบ่งชี้การสอนของครู 10 ข้อ เป็นเครื่องตรวจสอบว่าเมื่อใดก็ตามที่เกิดการเรียนหรือการสอนตามตัวบ่งชี้เหล่านี้ เมื่อนั้น ได้เกิดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแล้ว ดังนี้

ตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน

1. ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
3. ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
4. ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออก

อย่างชัดเจนและมีเหตุผล

5. ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหา ทั้งด้วยตนเองและร่วมด้วย

ช่วยกัน

6. ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
7. ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง

อย่างมีความสุข

8. ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและมีความรับผิดชอบในการทำงาน
9. ผู้เรียนฝึกประเมินปรับปรุงตนเองและยอมรับคนอื่น

ตัวบ่งชี้การสอนของครู

1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้า ชูใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการ

เรียนรู้

3. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง
4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
5. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง
6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุง

ส่วนด้อยของผู้เรียน

7. ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้
8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง
9. ครูฝึกฝนกิจกรรมรายทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย
10. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น วัฒนพร ระวังทุกข์ (2542:10) จึงนำไปสู่หลักการ
ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม
และอารมณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงและมาก
ที่สุดเท่าที่จะทำได้ การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและ
กระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา กิจกรรมที่จัดจึงควรเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะดังนี้

- 1.1 ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ
เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

- 1.2 มีประเด็นท้าทายให้ผู้เรียนได้คิด เป็นประเด็นที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไป
เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหรือลงมือทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

- 1.3 ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว

- 1.4 ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน เกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์และ
ความเป็นจริงของผู้เรียน

2. ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความสำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้สัมพันธ์กันในกลุ่มได้
พูดคุย ปรีกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข้อมูลต่าง ๆ
เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นและจะปรับตัวให้
สามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้

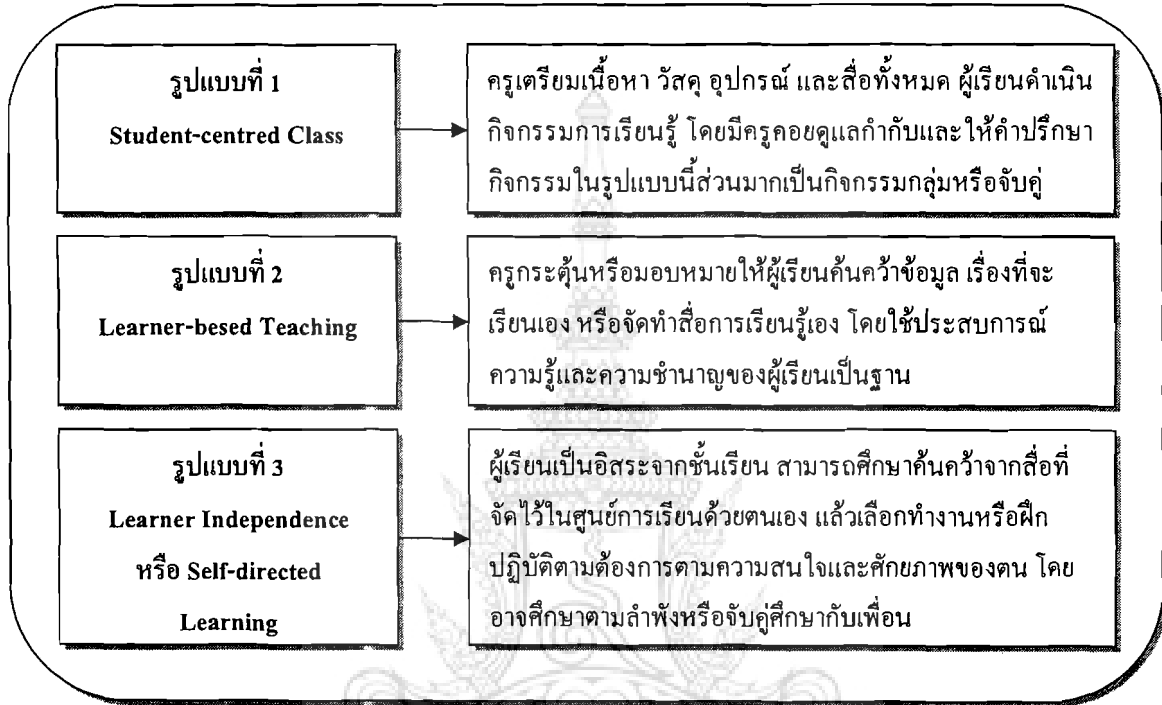
3. ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญ โดยครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการ
สอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้ เพราะการค้นพบความจริงใด ๆ ด้วย
ตนเองนั้นผู้เรียนมักจะจดจำได้ดี และมีความหมายโดยตรงต่อผู้เรียนทั้งเกิดความคงทนของความรู้

4. เน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product) โดยการส่งเสริมให้
ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน มิใช่มุ่งจะพิจารณาถึงผลงานแต่เพียง
อย่างเดียว ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของกระบวนการ

5. เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้หรือใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้มี
โอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการ
ปฏิบัติจริงและพยายามติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียน

6. รูปแบบหรือระดับของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีระดับ บทบาทของครูและผู้เรียนมากน้อยต่างกันไป ตามภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 แสดงรูปแบบหรือระดับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542:92-95) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล ดังนี้

1. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดทุกข้อ โดยกิจกรรมนอกจากจะต้องสร้างเสริมพฤติกรรมและทักษะที่มุ่งเน้นทุกด้านตามจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วจะต้องสร้างมโนทัศน์ในสาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาที่กำหนดอย่างชัดเจนครบถ้วนและทันสมัย

2. ฝึกกระบวนการที่สำคัญให้กับผู้เรียนกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการที่สำคัญ ซึ่งกระบวนการในที่นี่หมายถึง

2.1 การมีขั้นตอนต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกหรือปฏิบัติ โดยใช้ร่างกาย ความคิด การพูด ในการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ คือ ได้ความรู้ ความเข้าใจและเจตคติหลังจากทำกิจกรรม

2.2 การปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติเป็นขั้นตอนติดตัวไปใช้ในชีวิตจริง ดังแนวคิดที่ว่า แทนที่จะให้ปลาเด็กกินทุกวัน เราควรฝึกวิธีหาปลาให้กับเขา เพื่อให้เขาสามารถหาปลากินเองได้ตลอดชีวิตจะดีกว่า

3. เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน ผู้เรียนคือหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน เพราะหากไม่มีผู้เรียนแล้วการเรียนการสอนที่จะไม่เกิดขึ้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องรู้พื้นฐานของผู้เรียนที่ตนจะสอนก่อนว่าเป็นอย่างไร เมื่อคัดเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนก็จำเป็นต้องคำนึงว่าจะจัดอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับธรรมชาติ วัย ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียนเป็นส่วนรวม และขณะเดียวกันจะสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนด้วย

4. เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชีวิตจริงสภาพแวดล้อมหมายถึงทั้งในห้องเรียน ในโรงเรียนและในชุมชน ครูต้องมีข้อมูลว่ามีวิทยากรท้องถิ่นหรือแหล่งวิทยากรใดบ้างที่ครูจะใช้ได้ เพราะอาจจะมีกิจกรรมบางอย่างที่ครูต้องการนำมาใช้ แต่ทำไม่ได้เพราะขาดแหล่งวิทยากรที่สำคัญ ๆ หรือครูมีเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่องเพียงใด ครูควรออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพของห้องเรียน โรงเรียนและชุมชน โดยพยายามใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วให้มากที่สุด เช่น หัวข้อที่กำหนดในการทำรายงานการศึกษาค้นคว้า โครงการ หรือชิ้นงาน ก็ควรเป็นหัวข้อเกี่ยวกับท้องถิ่น หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งทางด้านวิชาการ การประกอบอาชีพ การดำรงตนในสังคมและบุคลิกภาพส่วนตน

5. เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง และมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้อาจช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา

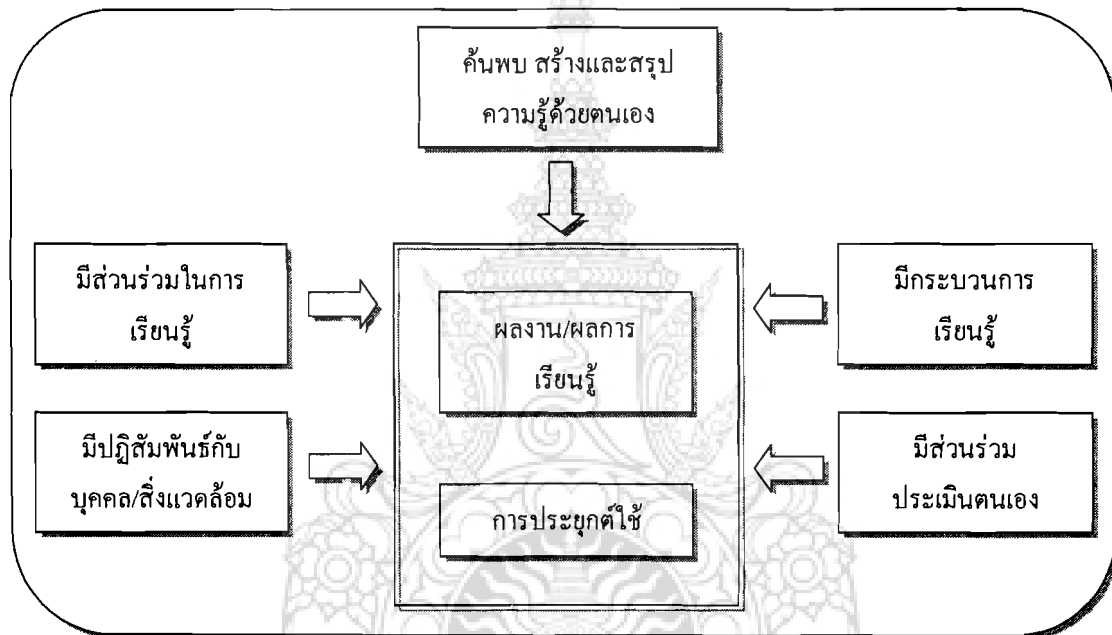
กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ กิจกรรมที่มีลักษณะดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) โดยค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ทำความเข้าใจ สร้างความหมายของสาระความรู้ให้แก่ตนเอง ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดทำ และแสดงออก (Performance) เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างผลงาน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือกลุ่ม (Interaction) ได้เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กันและกันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติอย่างมีขั้นตอนหรือเป็นกระบวนการ (Process)

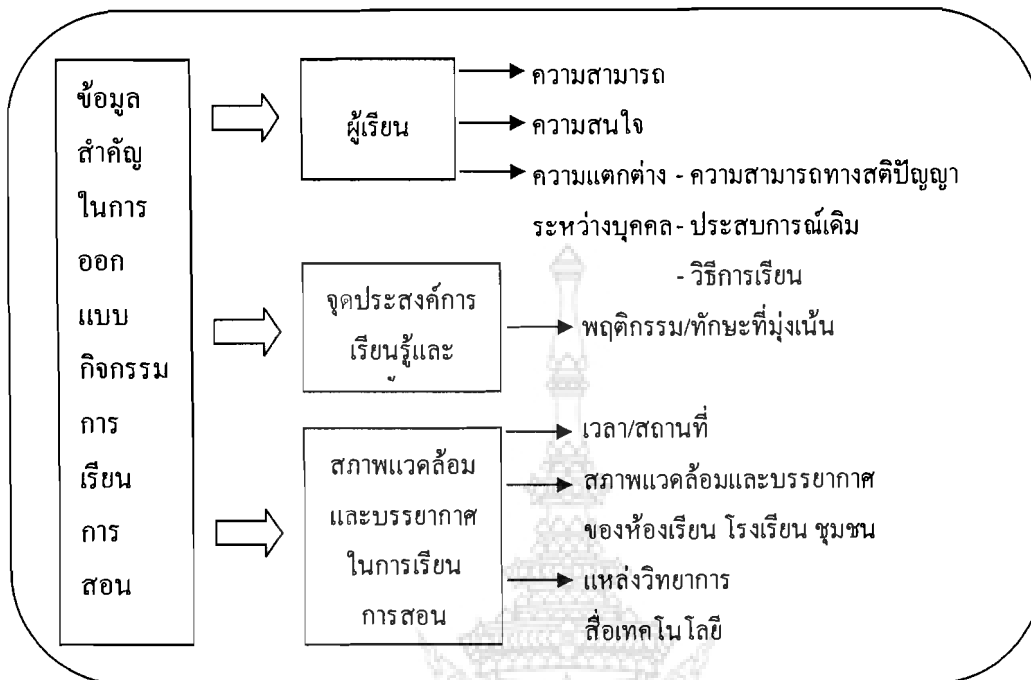
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลงานจากการปฏิบัติ (Product)
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อน (Assessment)
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (Application)

จากประเด็นสำคัญของคุณลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางข้างต้น สามารถเขียนเป็นแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ต่อเนื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทผู้เรียน ดังภาพที่ 2.5

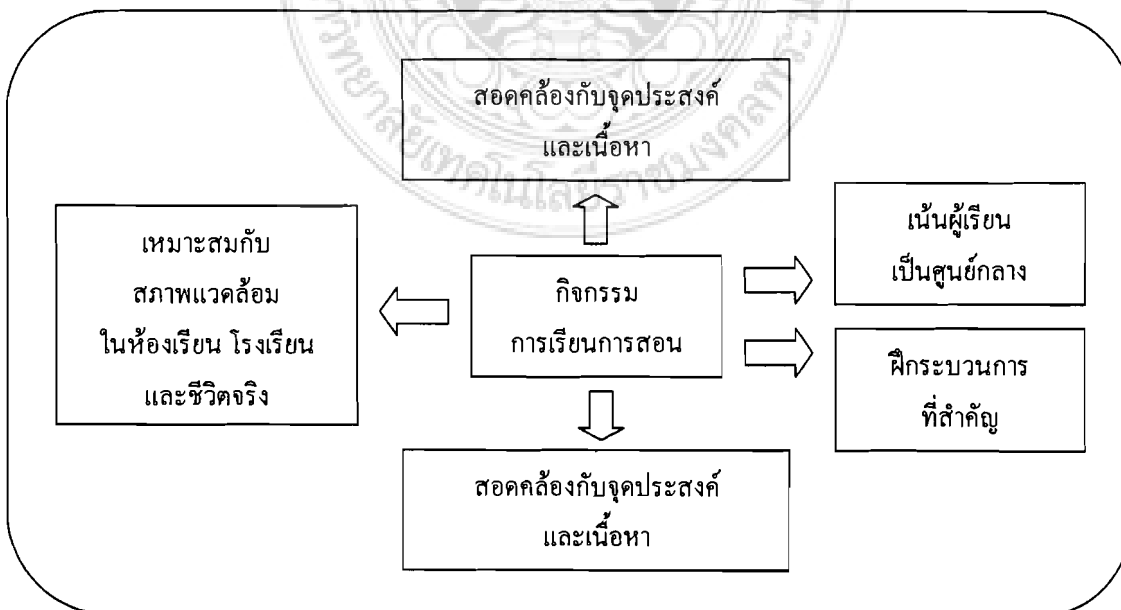
ภาพที่ 2.5 แสดงความสัมพันธ์ต่อเนื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทผู้เรียน

จากคุณลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนข้างต้น สามารถสรุปเป็นแผนภาพเกี่ยวกับข้อมูลสำหรับที่ครูผู้สอนต้องศึกษาทำความเข้าใจ เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 แสดงข้อมูลสำคัญที่เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนคือสภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำข้อมูลผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนด การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ จึงเป็นความสามารถและทักษะของครูมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอน ดังภาพที่ 2.7

ภาพที่ 2.7 ลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3.3 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ เป็นการกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนเรียนด้วยความ
พึงพอใจ และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้

จรัส นองมาก (2541:39-46) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศในที่นี้หมายถึง การจัด
สภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่จะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อนักเรียนมีสาระสำคัญแต่ละเรื่อง ดังนี้

1. การกระตุ้นให้นักเรียนตั้งความหวังไปสู่ความสำเร็จ การตั้งความหวังของ
นักเรียนนับว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนมาก โดยเฉพาะเมื่อครูชี้แนะเป้าหมายในระหว่าง
เรียนให้นักเรียนทราบ ถ้าตั้งความหวังไว้สูงแต่มีทางบรรลุได้ผลสัมฤทธิ์ก็จะมีสูง แต่ถ้าครู
ตั้งความหวังเอาไว้ต่ำ ผลสัมฤทธิ์ก็จะลดลงตามไปด้วย ได้มีผู้วิจัยและสรุปผลเปรียบเทียบระหว่าง
นักเรียนที่ตั้งความหวังสูงกับต่ำว่านักเรียนที่จัดอยู่ในประเภทเรียนช้าหรือมีผลงานต่ำ
(Low Performance) จะนั่งอยู่ห่างครู ชอบทำงานเป็นกลุ่มมากกว่าเป็นรายบุคคล ไม่ค่อยยิ้ม ไม่ค่อย
สบตากับครู ตอบคำถามน้อย ถ้าตอบคำถามยังตอบสั้น ๆ ไม่สมบูรณ์ ไม่ค่อยได้รับการยกย่องให้
เป็นตัวอย่างเกิดความสับสนใจ การปฏิบัติงานบ่อย ๆ เป็นต้น ลักษณะดังกล่าวนี้จะแตกต่างเป็น
ตรงกันข้ามจากผู้ที่ตั้งความหวังของครู และผู้บริหารก็สามารถซึมซาบไปได้ ทั้งโรงเรียนสามารถให้
บรรยากาศทั่วไปในโรงเรียนดีขึ้นได้ การศึกษากับนักเรียนมัธยมพบว่านักเรียนประสบความสำเร็จ
สูงในโรงเรียน ซึ่งคณะครูแสดงออกถึงความคาดหวังว่าสัดส่วนของนักเรียนในโรงเรียนจะสอบเข้า
มหาวิทยาลัยของรัฐได้สูง การตั้งความคาดหวังนอกจากจะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว
ยังมีอิทธิพลทางด้านอื่นอีกด้วย เช่น นักเรียนที่ทางโรงเรียนมุ่งหวังให้รักษาทรัพยากรของท้องถิ่น
จะมีความประพฤติดี มาโรงเรียนประจำ ไม่กระทำความผิดเป็นคนที่ก้าวร้าว เป็นต้น

2. การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สะดวกปลอดภัย และเป็นระบบ ความ
เป็นระเบียบเรียบร้อยในโรงเรียน ความปลอดภัยการติดต่อประสานงานระหว่างครู โรงเรียน และ
ระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องภายในโรงเรียน ซึ่งมุ่งเสริมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อนักเรียนนับว่า มีอิทธิพล
ทั้งนั้น การกำหนดคกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ถ้ามีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มีเหตุผลเสมอต้นเสมอ
ปลาย ไม่เพียงแต่จะช่วยจัดปัญหาความประพฤติของนักเรียนเท่านั้น ยังสามารถส่งเสริมให้นักเรียน
รู้สึกภาคภูมิใจและเกิดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ต่อ โรงเรียนและชุมชนอีกด้วยการ
ป้องกันและแก้ปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติครูจะต้องรู้วิธีการจัดการเรียนการสอนไปได้โดย
ราบรื่น การใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ นับว่ามีส่วนช่วยมากในการจัดการให้บริการและจัดสภาพแวดล้อม
ทางการศึกษาให้สามารถเอาชนะปัญหาในเรื่องพฤติกรรมหลากหลายของนักเรียนได้ก็จะช่วยให้
สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยส่วนรวมได้เป็นอย่างดี

3. การปลูกฝังการร่วมแรงร่วมใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นต้องให้มีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในกลุ่ม โดยไม่มีการแบ่งแยกในเรื่องสถานภาพสังคม เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และความแตกต่างทางความสามารถ แนวทางปลูกฝังในเรื่องนี้ก็คือเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรม โดยให้เขาได้ทำและประสบความสำเร็จได้ดีด้วยวิธีที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน และกันเท่านั้น การแก้ปัญหาด้วยกลุ่มที่จะทำให้เกิดความร่วมมือกันนั้น แต่ละคนจะมีข้อมูลในมือแตกต่างกันและในการแก้ปัญหาทั้งหมดซึ่งจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลซึ่งกันและกันต่างคนจึงต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการแก้ปัญหานั้น การร่วมแรงร่วมใจกันจึงเป็นผลตามมาในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

แนวทางการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ดังนี้

1. แนวทางในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้ในเวลาอันจำกัดมีประสิทธิภาพมากที่สุด

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2521:8-17) ได้เสนอแนวทางสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษาว่า การเรียนรู้ในระบบโรงเรียนจะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในสถานศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

1.1 ปฏิริยาตอบสนองผู้เรียนกับผู้สอน ผู้บริการจะต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ร่วมกันด้วยความเป็นมิตร เมื่ออยู่ในชั้นเรียน นักเรียนควรมีความกล้าที่จะแสดงออกโดยการซักถามความข้องใจ การอภิปราย ทางด้านฝ่ายผู้สอน เมื่อผู้เรียนแสดงความคิดเห็นขัดกับความรู้สึกรักของตน ไม่ควรแสดงความโกรธ ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมิใช่ว่าจะเป็นในชั้นเรียนเสมอไป นอกชั้นเรียนก็เป็นสิ่งจำเป็นและช่วยให้บรรยากาศในชั้นเรียนเกิดความเป็นมิตรขึ้น

1.2 ปฏิริยาระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน การเรียนของนักเรียนนอกจากได้รับจากครูแล้ว การเรียนรู้เกิดจากผู้เรียนกับผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเอง ถ้าอยู่ในชั้นเรียนผู้สอนอาจดำเนินการได้โดยใช้หลักวิธีสอน เช่น ให้อภิปรายหน้าชั้น จัดวิธีสอนแบบสัมมนา ได้ว่าที่ การรายงานหน้าชั้น และซักถาม ผู้บริการจะช่วยให้เกิดปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนได้ ในชั้นแรกเมื่อผู้บริหารไปเยี่ยมชั้นเรียน ผู้บริหารจะไม่ตำหนิครูว่า ห้องเรียนไม่มีระเบียบ เมื่อเด็กเดินกันเพ่นพ่าน ผู้บริหารจะต้องดูจุดประสงค์และวิธีสอนให้ออกกว่า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียนเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ หรือการถูกปล่อยปละละเลย ดังนั้นผู้บริหารควรจะสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดปฏิริยาตอบสนองระหว่างกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และทำงาน

ร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งจะเกิดความรัก
ความสามัคคีในหมู่ผู้เรียน ซึ่งเป็นผลพลอยได้อีกด้วย

1.3 ปฏิภาณระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ วัสดุหรือทัศนอุปกรณ์เป็นสิ่งสำคัญ
ที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้น และลดเวลาในการอธิบายของครูผู้สอนให้น้อยลง ในปัจจุบันเป็น
ที่ยอมรับกันว่านวัตกรรมนำมาช่วยจะทำให้ผู้เรียนมีอิสระและช่วยเหลือตนในการเรียนรู้ดีขึ้น
นวัตกรรมและสื่อทัศนอุปกรณ์มีมากมาย เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเทป ห้องแลปทางภาษา วิดีโอ
เอกสารการพิมพ์เป็นโปรแกรมการสอน (ชุดการสอน) โทรทัศน์การศึกษา เป็นต้น

1.4 ปฏิภาณตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ
ประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้มาก ผู้เรียนจะมีปฏิภาณต่อสิ่งแวดล้อมเสมอ และจะเกิดการ
ยอมรับและเคยชินขึ้นมาได้ เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรงที่จะสร้างสิ่งแวดล้อม
ภายในโรงเรียนให้เป็นสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เรียน

2. สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน

สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนที่ให้อำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ถ้าผู้บริหาร
สร้างสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดี สุพิชญา ชีรกุล และคณะ (2524:182-187)
ได้เสนอแนะแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ไว้หลายประการ สรุปได้
ดังนี้

2.1 สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชา เช่น
การวางแนวอาคารทุกทิศทาง ให้ได้รับแสงเพียงพอ ไม่มีเสียงดังรบกวน ตรงทิศทางลม ไม่ร้อน
อบอ้าวจนเกินไป ภายในตกแต่งด้วยสิ่งที่สวยงาม หรือหาสิ่งที่สดชื่นช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น
น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาดสวยงาม โต๊ะเก้าอี้เพียงพอ
ขนาดเหมาะสมกับผู้เรียน สิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะสร้างเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดี

2.2 หลักสูตร หลักสูตรคือแนวทางที่โรงเรียนจะจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก
เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดให้ตรงกับความมุ่งหมายของการศึกษา ตรงความ
ต้องการของเด็กแต่ละวัย

2.3 แบบเรียนและบทเรียน แบบเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้
เด็กเกิดการเรียนรู้ และถือว่าเป็นอุปกรณ์ทางการศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียไม่ได้ มีอีกสิ่งทีครู
สามารถจัดให้นักเรียนได้ก็คือ การจัดบทเรียน บทเรียนที่จะนำมาสอนเด็กควรพิจารณาเลือกสรร
แต่เฉพาะที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน เหมาะสมกับวัย หรือความต้องการของเด็กและท้องถิ่น

2.4 อุปกรณ์ศึกษา อุปกรณ์การศึกษาเป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้
อย่างดีและง่ายขึ้น การจะใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะ

และความสนใจของครู อุปกรณ์นั้นจะเหมาะสมกับเนื้อหา เวลาและใช้ได้ถูกต้อง เทคนิคการใช้
อุปกรณ์ เพื่อต้องการทราบว่า เด็กได้รับความรู้ที่เรียนไปมากน้อยเพียงใด

2.5 กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้ กิจกรรมคือพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้
เกิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น จะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่
มากน้อยเพียงใด กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
กิจกรรมมีมากมายหลายอย่างที่ครูจัดให้เด็กได้ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน กิจกรรม
เกี่ยวกับการสร้างและประดิษฐ์ และกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดง เป็นต้น

2.6 เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลา
เช่นเดียวกัน ครูจะต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่จะสอน เวลาควรมีการ
ยืดหยุ่นไปตามเนื้อหา หรือสาขาวิชา ไม่ควรมีกฎเกณฑ์ตายตัว

2.7 สถานที่ สถานที่ใช้ในการเรียนนั้น อาจไม่ได้หมายถึงห้องเรียนอย่างเดียว
บางครั้งอาจจะเป็นสนามโรงเรียน หรือสถานที่ไปทัศนศึกษาด้วย สถานที่จึงมีส่วนช่วยสร้าง
ความรู้สึกและบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียน ช่วย
ให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย ช่วยให้สังคมของเด็กดีขึ้น อย่างไรก็ดีสถานที่ที่จะใช้เรียนจะต้องไม่มีเสียง
รบกวนจนไม่สามารถใช้สมาธิได้ จะต้องไม่วิเวกวิงเวงจนดูลึกลับน่ากลัว ไม่เสี่ยงภัยหรือใกล้สิ่ง
ที่เป็นอันตรายหรือสกปรก และสถานที่นั้นจะต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยตรง

2.8 ผู้เรียน การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความ
พร้อม ความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้และรับรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะ
เรียน หรือเมื่อผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนก็ควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนทันที ครูผู้สอนจะต้องหมั่น
สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน หากแสดงความรู้สึกว่ามีความวิตกกังวล มีความคับข้องใจ ครูจะต้อง
ช่วยลดความรู้สึกล้น ๆ เสียก่อน พยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนใช้ความสามารถสูงสุดของ
ตนเอง

2.9 ผู้สอนและวิธีสอน ครูถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่จะช่วยให้
การเรียนการสอนประสบผลดี นักการศึกษาต่างประเทศและการวิจัยการศึกษาได้ระบุไว้ให้แน่ชัด
ว่ายังไม่มีอุปกรณ์การสอนใด ๆ ในโลกนี้ที่จะแทนครูที่มีความสามารถในการสอนได้ สำหรับการ
สอนคือการสร้างสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในตัวผู้เรียน การสอนจะได้ผลดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับ
ตัวผู้สอน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่กล่าวแล้วทั้งหมด

3. การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

ประดิษฐ์ อุปรมย์ (2523:123-137) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน มี
องค์ประกอบหลายประการที่ช่วยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ดังสรุปได้ดังนี้

3.1 บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตาและการแต่งกาย อันเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพของครูอาจมีผลต่อการดึงดูดความสนใจของนักเรียน แต่บุคลิกภาพบางประการของครูที่มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด การมีอารมณ์ขัน การแสดงบทบาทในฐานะผู้นำของครู

3.2 พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติต่อการสอน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และเป็นผู้มองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนที่ตนสอน ได้มากกว่า ครูที่มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวตรงกันข้าม ความคาดหวังของครูเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี หมายถึงทั้งครูและนักเรียนต่างก็มีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม ตอบคำถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนจะมีต่อความน่าสนใจ น่าสนุก และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนจะมีแต่ความน่าสนใจ น่าสนุก อยากรู้ อยากเห็น และกระตือรือร้น เพราะนักเรียนมีโอกาสเคลื่อนไหวได้ มีโอกาสได้ใช้ความคิดเห็นของเขาเอง และมีโอกาสที่จะแสดงความสามารถของเขาอย่างเต็มที่ นักเรียนเองก็มองครูอย่างเป็นมิตร เกิดความเป็นกันเอง ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง ก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนด้วย

3.4 การที่ครูรู้จักใช้แรงเสริมที่เหมาะสมกับนักเรียน จะก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนด้วย การใช้แรงเสริมที่ทำอย่างจริงจัง เหมาะสมกับสภาพการณ์ ไม่จำเป็นต้องใช้แรงเสริม เฉพาะพฤติกรรมที่ดีที่สุดเท่านั้น แต่ควรใช้แรงเสริมกับพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนอ่อน หรือนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหา เป็นต้น

4. บทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

4.1 บทบาทในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษา

4.2 บทบาทในการสนับสนุนภารกิจหลักของโรงเรียน เช่น

4.2.1 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดการเรียนการสอน

4.2.2 การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่สถานบันศึกษา

4.3 บทบาทในการร่วมคิดและศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชน รวมทั้งความต้องการของชุมชน

4.4 บทบาทในการร่วมวางแผนโครงการ/กิจกรรม และร่วมปฏิบัติค้ำเนินตามโครงการ/กิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ของชุมชน

5. บทบาทในการร่วมติดตามประเมินผลและปรับปรุงโครงการ/กิจกรรม

6. บทบาทในการให้บริการด้านทรัพยากรบุคคล เงิน วัสดุ และอื่น ๆ แก่โรงเรียน

6.1 บทบาทผู้สอน ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ชุมชนเข้าไปมีบทบาทในด้านนี้ ผ่านทางผู้นำและผู้รู้หรือผู้ทรงภูมิปัญญา ตลอดจนประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่สามารถนำมาเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และระบบคุณค่าที่ชุมชนมีอยู่ไปสู่นักเรียน การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์โดยผู้นำและผู้รู้ของชุมชนในระบบการศึกษาของสถานศึกษามักทำอย่างเป็นทางการ คนเหล่านี้จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูชาวบ้าน หรือวิทยากรภายนอกหรือผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น และได้รับการมอบหมายจากสถานศึกษาให้ทำหน้าที่สอนหรือถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ที่มีอยู่ให้แก่นักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จัดขึ้นภายใต้ระบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา อาจมีบ้างที่สอนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากวิถีชีวิตหรือบริบทของการเรียนการสอนของครูชาวบ้านเอง นอกจากนี้ ชุมชนยังได้ใช้ประเพณี และพิธีกรรมที่จัดขึ้นตามวัฏจักรของแต่ละชุมชนมาเป็นเครื่องมือดึงนักเรียนให้เข้าไปเรียนรู้ ซึ่งนับเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของชุมชน

6.2 บทบาทของการบริหารการจัดการศึกษาในโรงเรียน บทบาทด้านนี้ของชุมชนจะได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการจากสถานศึกษา โดยอาศัยระเบียบคำสั่งของทางราชการเข้ามารองรับ ตัวอย่างเช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารและจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และสถานศึกษาดังคณะกรรมการหรือคณะทำงานอื่น ๆ ได้อีกตามความจำเป็น อย่างไรก็ตามบทบาทการบริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษาของชุมชนส่วนใหญ่มักยังมีไม่มากและเด่นชัดนัก บทบาทนี้ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างเข้ามาประกอบจึงจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและชุมชนเกิดขึ้นสูงเช่นภาวะผู้นำของครูและผู้นำชุมชน กระบวนการเรียนของชุมชน เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541:30-51)

จากข้อมูลข้างต้นเห็นว่าการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ เป็นการสร้างบรรยากาศโดยครูผู้สอน และผู้บริหารให้การสนับสนุน เป็นการส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.4 การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

ชรัตน์ เทพชยุติมันต์ (2530:57) กล่าวว่า “สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ใช้ในขบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกัน ได้ผลดีตรงตามจุดมุ่งหมายของการสอนนั้น ลักษณะสื่อการสอนในอาชีวศึกษาโดยทั่วไปที่นอกจากสื่อคำพูดของครูผู้สอน ที่ใช้สื่อความหมายแล้ว การสอนให้ได้ประสิทธิภาพดี” ผู้สอนยังสามารถใช้สื่ออื่น ๆ ประกอบในการสอน ดังต่อไปนี้

1. กระดานดำ ไว้สำหรับ ข้อความที่แสดงสั้น ๆ ภาพที่แสดงเป็นภาพง่าย ๆ ใช้เวลาเขียนสั้น ๆ ไม่มีไฟฟ้าและอุปกรณ์อื่น ๆ ต้องการเปลี่ยนแปลง แก้ไขภาพหรือข้อความบ่อย ๆ และใช้กับนักเรียนจำนวนไม่มากนัก

1.1 กิจกรรมในการเรียนการสอน เหมาะสำหรับการเรียนการสอนแบบบรรยายหรือถาม-ตอบ สามารถให้นักเรียนร่วมกิจกรรมบนกระดานดำได้ง่ายและพร้อมกันหลายคนได้เปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมรายละเอียดได้ง่าย

1.2 ลักษณะทางเทคนิค ไม่ต้องใช้อุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบ ไม่ต้องใช้ไฟฟ้า เก็บรักษาไว้ไม่ได้ อายุการใช้งานสั้น มีเนื้อที่การใช้งานกว้าง

2. ใบเนื้อหาและใบงาน เหตุที่เลือกใช้ ไม่มีตำราหรือหนังสือที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการโดยตรง เนื้อหาที่ต้องการจัดกระจายในตำราหลายเล่ม ตำรามีราคาแพงเกินไป และมีเนื้อหาเกินความต้องการ ในการสอนนักเรียนจำนวนมาก ๆ แบบบรรยายควรมีใบเนื้อหาในงานประกอบเพื่อให้ทุกคนเรียนได้ทั่วถึง

2.1 กิจกรรมในการเรียนการสอน เหมาะสำหรับการเรียนการสอนแบบบรรยายถาม-ตอบ แบบเป็นกลุ่มย่อยหรือเรียนด้วยตนเอง นักเรียนทุกคนสามารถมีกิจกรรมพร้อมกันในเวลาเดียวกัน เช่น อ่านและทำใบงาน สามารถให้นักเรียนศึกษาและทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง

2.2 ลักษณะทางเทคนิค ต้องใช้วัสดุและอุปกรณ์ในการสร้าง เช่น กระดาษไข กระดาษและเครื่องโรเนียว ต้องใช้พนักงานพิมพ์ดีดเพื่อสร้างต้นฉบับ สอนนักเรียนได้จำนวนไม่มาก

3. แผ่นภาพ เหตุที่เลือกใช้ ภาพที่แสดงยุ่งยากซับซ้อนเสียเวลาเขียนบนกระดานคำนวณ ไม่มีไฟฟ้าหรืออุปกรณ์เครื่องฉายภาพอื่น ๆ ในห้องเรียน ดึงความสนใจของผู้เรียนทั้งชั้น ต้องการแสดงให้เห็นทีละขั้นตอนโดยใช้ภาพแยกส่วน

3.1 กิจกรรมการเรียนการสอน เหมาะกับการสอนแบบบรรยายหรือถาม-ตอบ สามารถให้นักเรียนร่วมกิจกรรมได้ โดยใช้ดินสอหรือชอล์กสีเพิ่มเติมรายละเอียดให้นักเรียนอธิบาย

ส่วนประกอบต่าง ๆ ของภาพหน้าชั้นเรียน ภาพทุกภาพควรมีรายการคำถามที่ดีประกอบ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนร่วมอภิปราย

3.2 ลักษณะเทคนิค ไม่ต้องใช้อุปกรณ์ เครื่องมือที่ยุ่งยากในการสร้าง ยกเว้นในกรณีที่ต้องการลอกรูปภาพที่ซับซ้อนจากตำรา ต้องใช้เครื่องขยายภาพ ไม่ต้องใช้ไฟฟ้าหรืออุปกรณ์ ในขณะที่ใช้สอน การเก็บรักษายากเพราะมีขนาดใหญ่

4. แผ่นใส เหตุที่เลือกใช้ ภาพที่แสดงยุ่งยากซับซ้อน เสียเวลาในการเขียนลงกระดานคำต้องการแสดงรูปภาพที่เป็นภาพซ้อน ต้องการขยายภาพให้มีขนาดใหญ่หรือเล็กได้ตามต้องการในกรณีที่ต้องการใช้ภาพซ้อนที่สามารถเลื่อนหรือเคลื่อนที่ได้

4.1 กิจกรรมในการเรียนการสอน เหมาะกับการสอนแบบบรรยายหรือถาม-ตอบ ขณะเขียนหรืออธิบายภาพ สายตาสามารถควบคุมชั้นเรียนได้ นักเรียนสามารถร่วมกิจกรรมโดยเขียนลงบนแผ่นใสได้ นักเรียนสามารถอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ของภาพ หน้าชั้นเรียนได้ การเตรียมภาพแผ่นเดียวหรือภาพซ้อน ควรมีรายการคำถามประกอบภาพที่เหมาะสมเป็นขั้นตอน

4.2 ลักษณะทางเทคนิค สามารถสร้างขึ้นเองได้ ฉายภาพในห้องสว่างได้ การเก็บรักษาง่าย ต้องใช้เครื่องฉายแผ่นใส

5. ภาพสไลด์ ใช้แสดงภาพที่ยุ่งยากซับซ้อนหรือภาพที่ถ่ายจากของจริง ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน สามารถขยายภาพให้เล็กใหญ่ได้ตามขนาดของกลุ่มผู้เรียน สามารถใช้เสียงประกอบ โดยใช้เทปบันทึกเสียงประกอบ

5.1 กิจกรรมในการเรียนการสอน ใช้สอนโดยวิธีบรรยาย หรือถาม-ตอบ ส่วนสไลด์ประกอบเสียงสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง นักเรียนสามารถอธิบายรายละเอียดของภาพได้ ควรเตรียมคำถามประกอบภาพอย่างเป็นขั้นตอน

5.2 ลักษณะทางเทคนิค ทำได้เองโดยใช้กล้องถ่ายรูปธรรมดา เก็บรักษาง่ายมีขนาดเล็ก เครื่องฉายภาพสามารถใช้ในมุมมืดของห้องโดยไม่ต้องฉายในห้องมืด

พงศ์ หรดาล (2531 : 195) กล่าวว่า “สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดหมายที่วางไว้ สื่อการสอนยังเป็นสิ่งเร้าความสนใจของผู้เรียนให้เกิดความรู้ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้เป็นอย่างดี และรวดเร็วขึ้น ครูจึงมีหน้าที่เป็นผู้เลือกสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้อง และเหมาะสมกับเนื้อหาในการสอนแต่ละครั้ง สื่อการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการสอน เพราะสื่อเป็นตัวกลางที่จะช่วยให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของการสอน”

กฤษมันต์ วัฒนารงค์ (2536 : 58) กล่าวว่า นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของสื่อโดยใช้เกณฑ์ต่าง ๆ เป็นหลักการแบ่งประเภท เช่น ตามลักษณะการใช้งาน ตามลักษณะทางกายภาพ และลักษณะของการเรียนรู้ของมนุษย์ในรูปของกรวยประสบการณ์ (Cone of Experience) ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาของ Edgar Dale และยังจำแนกตามแหล่งที่มาของความรู้ (Learning Resources)

1. สื่อที่แบ่งตามลักษณะการใช้งาน ได้แก่ ประเภทใช้เครื่องฉาย ประเภทไม่ใช้เครื่องฉาย และประเภทเครื่องเสียง

1.1 ประเภทใช้เครื่องฉาย ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพโปรเจกต์โต เครื่องฉายสไลด์

1.2 ประเภทไม่ใช้เครื่องฉาย ได้แก่ ภาพนิ่ง แผนภูมิ แผนภาพ หุ่นจำลองของจริง

1.3 ประเภทเครื่องเสียง ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ แผ่นเสียง และเทปเสียง

2. สื่อที่แบ่งตามลักษณะทางกายภาพและแบ่งจากกรอบประสบการณ์ที่ Edgar Dale จำแนกไว้ 11 ชั้น สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

2.1 สื่อประเภทวัสดุ (Software) หมายถึง สื่อที่บรรจุสารหรือความรู้ในตัว แบ่งย่อยเป็น 2 ประเภทคือ

2.1.1 สื่อวัสดุที่ต้องร่วมใช้กับอุปกรณ์อื่นจึงจะสามารถถ่ายทอดสารหรือความรู้ให้ผู้เรียนได้ เช่น แผ่นเสียง เทปโทรทัศน์ फिल्मภาพยนตร์

2.1.2 สื่อวัสดุที่ไม่ต้องร่วมใช้กับอุปกรณ์อื่น ๆ ก็สามารถถ่ายทอดหรือให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้ เช่น แผนภูมิ แผนภาพ ลูกโลก หุ่นจำลอง เป็นต้น

2.2 สื่อประเภทอุปกรณ์ (Hardware) เป็นสิ่งที่ตัวผ่านให้สารหรือความรู้ที่อยู่ทั้งภายในวัสดุและอยู่ในรูปของจริง หรือสถานการณ์จริงได้ถ่ายทอดออกมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เช่น เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ และเครื่องเล่นแผ่นเสียง

2.3 สื่อประเภทเทคนิควิธีและวิธีการ (Techniques and Method) เป็นสื่อในลักษณะนามธรรม เป็นแนวคิดหรือขบวนการจัดระบบและเงื่อนไข หรือสถานการณ์ในการเรียนรู้ ซึ่งอาจรวมหรือไม่รวมเอาสื่อวัสดุและอุปกรณ์มาประกอบช่วยให้ขบวนการดำเนินไปได้ เช่น การแสดงละคร ทศนคติ และการผลิต

3. สื่อที่จำแนกตามทรัพยากรการเรียนรู้ แบ่งได้เป็น 6 แบบ คือ

3.1 คน (People) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ เริ่มตั้งแต่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาจนถึงบุคคลในสังคมที่มีความชำนาญในด้านต่างๆ

3.2 วัสดุ (Material) ทั้งที่บรรจุเนื้อหาวิชาการและเพื่อการบันเทิง สามารถนำมาเป็นแหล่งวิชาการได้ เช่น หนังสือ สไลด์ และเทปโทรทัศน์

3.3 อาคารสถานที่ (Setting) อาจจะเป็นรูปของสนามกีฬา ตัวอาคาร ห้องประชุม และสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

3.4 เครื่องมือและเครื่องใช้ (Tools and Equipments) นอกจากเครื่องมือทางโสตทัศนูปกรณ์แล้วเครื่องใช้สำนักงานและงานอุตสาหกรรมหรือสิ่งก่อสร้าง เริ่มตั้งแต่เครื่องถ่ายเอกสาร คอมพิวเตอร์ จนถึงมีด ไขควง และตะปู สามารถสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น

3.5 กิจกรรม (Activities) อาจจะเป็นการจัดขึ้นร่วมกับแหล่งวิชาการอื่น ๆ หรือวิธีการเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ได้แก่ การสอนแบบโปรแกรม ทัศนศึกษา การเล่นเกม และการแสดงละคร

3.6 ธรรมชาติ (Natural Resources) สิ่งที่มีอยู่และเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในรูปของปรากฏการณ์ วัตถุประสงค์และลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นแหล่งความรู้ สามารถนำมาใช้เป็นสื่อการสอนได้ เช่น ฟาร์ม ไร่ สวน ภูเขา แม่น้ำ ทะเล หุบเขา และน้ำตก และนอกจากนี้ยังมีสื่อในลักษณะต่าง ๆ อีก เช่น แบบสองมิติ สามมิติ ใช้อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ใช้อิเล็กทรอนิกส์ รูปธรรมจำลองแบบและนามธรรมอีกด้วย

จินตนา ไบกาซุย (2539:11) ได้กล่าวถึงความหมายของสื่อการเรียนรู้ว่า “สื่อการเรียนรู้ หมายถึง วัสดุหรือเครื่องมือที่จัดทำขึ้น ซึ่งมีข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของครูและนักเรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนด สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการ และความรู้สึกรักเรียนจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร”

ประพันธ์ สุตาโต (2542:11) ได้กล่าวถึงความหมายของสื่อการเรียนรู้ว่า “เป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลแก่ผู้เรียน ครูสามารถจัดหาหรือรัฐจัดสรรให้ หรือสร้างขึ้นมาเอง จากวัสดุที่มีในท้องถิ่น แหล่งวัสดุที่ครูจะหาทำสื่อการเรียนรู้”

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542:117) กล่าวว่า “สื่อการเรียนรู้ คือ สิ่งที่เป็นพาหะหรือสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติให้บรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร”

สมปอง มากแจ้ง (2542: 35) ให้ความหมายสื่อการสอนไว้ดังนี้ “สื่อ (Media) คือ ตัวกลาง ที่ช่วยในการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ข่าวสาร ความรู้ เรื่องราว เหตุการณ์ แนวคิด สถานการณ์ ฯลฯ ที่ผู้ส่งสารส่งไปยังผู้รับสาร ดังนั้น สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยในการนำความรู้จากครูไปยังนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามวัตถุประสงค์ของครู”

โดยแบ่งสื่อการสอนออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สื่อการสอนประเภทวัสดุ (Software) หมายถึง สื่อการสอนที่มีลักษณะเป็นตัวอ้อมหรือเก็บความรู้ มี 2 ลักษณะ คือ

1.1 วัสดุที่สามารถให้หรือถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวมันเอง เช่น แผนที่ ลูกโลก รูปภาพ แผนภูมิ แผนสถิติ แผ่นภาพ ของจริง ของจำลอง ฯลฯ

1.2 วัสดุประเภทที่ให้หรือถ่ายทอดความรู้ไม่ได้ด้วยตัวเอง ต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์อื่นๆ เข้าช่วย เช่น แผ่นเสียง ม้วนเทป ฟิล์มภาพยนตร์ แผ่นโปร่งใส แผ่น CD

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ (Hardware) หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวผ่านที่ช่วยให้ข้อมูลหรือสารที่อยู่ภายในวัสดุที่เป็นสื่อ สามารถนำออกมาใช้หรือเรียนรู้ เช่น เครื่องมือต่าง ๆ

3. สื่อการสอนประเภทวิธีการ (Techniques and Methods) คือ สื่อการสอนที่มีลักษณะเป็นแนวความคิดหรือรูปแบบขั้นตอนในการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นวัสดุและอุปกรณ์ แต่ในลักษณะที่เป็นขั้นตอนหรือเทคนิค วิธีสอนที่ยุกยักซับซ้อนนั้น อาจจะมีวัสดุอุปกรณ์เข้ามาช่วยให้การดำเนินการสอนมีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้นได้ สื่อการสอนเป็นเทคนิคและวิธีการ เช่น การสอนทางไกล การสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เรียนด้วยตนเอง การสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนด้วยบทเรียนโปรแกรม การสอนด้วยบทเรียนโมดูล

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนที่ใช้สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะและประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่ภายในห้องเรียนหรือในโรงเรียน ผู้สอนและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อที่หลากหลายสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่

กิดานันท์ มลิทอง (2536:83) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ว่า

1. สื่อกับผู้เรียน

1.1 เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุกยักซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้นและสามารถช่วยให้เกิดความถี่ถ้วนในเรื่องนั้น ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

1.2 สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้อื่นทำให้เกิดความสนุกและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน

1.3 การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียน

1.4 ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้นทำให้เกิดมนุษย์สัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนกันเองและกับผู้สอนด้วย

1.5 ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อนั้น

1.6 ช่วยแก้ปัญหาของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดให้มีการใช้สื่อการสอนรายบุคคล

2. สื่อกับผู้สอน

2.1 การใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอน เป็นการช่วยให้บรรยากาศในการเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสนุกสนานมากกว่าวิธีการที่เคยใช้การบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เพิ่มขึ้นด้วย

2.2 สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้เอง

2.3 เป็นการกระตุ้นผู้สอนให้ตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียม และผลิตวัสดุใหม่ ๆ เพื่อใช้เป็นผู้สอน ตลอดจนคิดค้นหาเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้น่าสนใจยิ่งขึ้น

โอวาท พูลศิริ (2542:6) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนนั้นมีหลักการที่ผู้สอนต้องทำความเข้าใจเป็นอย่างดี และจะต้องมีความสามารถในการนำสื่อเหล่านั้นมาใช้สอนให้ตรงกับจุดประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย หลักการต่าง ๆ ที่ผู้สอนควรจะยึดในการใช้สื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ผู้สอนจะต้องเลือกสื่อแต่ละชนิดที่มีคุณภาพดี โดยยึดจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนที่เด่นชัดตรงกับจุดประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย
2. ก่อนจะนำสื่อไปใช้ในการสอนต้องมีการสร้างความพร้อมให้กับผู้เรียนอย่างเพียงพอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง
3. ผู้สอนจะต้องแนะนำผู้เรียนให้รู้จักมีปฏิริยาและการกระทำที่เหมาะสมต่อการใช้สื่อ
4. ผู้สอนจะต้องประเมินผลในตัวสื่อเองและเทคนิคการใช้สื่อ โดยประเมินในตัวสื่อว่าตรงจุดมุ่งหมายหรือไม่ และมีเทคนิคอย่างไรในการใช้

เมื่อตัดสินใจเลือกสื่อที่จะใช้แล้ว เพื่อให้การเรียนรู้นี้มีประสิทธิภาพผู้สอนต้องดำเนินการดังนี้

1. สร้างความพร้อมให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อ
2. การนำเสนอสื่อเหล่านั้นต้องเป็นไปโดยที่ผู้เรียนจะต้องมีความตั้งใจสูง โดยไม่มีสิ่งรบกวน และผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมมากที่สุด

3. เมื่อจบการนำเสนอแล้วจะต้องมีการตอบปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้สอนตั้งคำถามเอาไว้รวมทั้งมีการอภิปรายและสรุปผล
4. อาจมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะกระทำในภายหลังจากการนำเสนอเสร็จแล้ว เช่น การศึกษาเพิ่มเติม ทำรายงาน การอภิปราย หรือการแสดง
5. ผู้สอนจะต้องประเมินผลขบวนการทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จากข้อมูลเห็นได้ว่าสื่อการเรียนรู้ เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นวิธีการและประสบการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้บรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องเลือกประเภทของสื่อ ลักษณะของสื่อมาใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีดังนี้

กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531 : 109) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาอาชีวศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง มีความพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนและความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อนในระดับมาก นักศึกษาอาชีวศึกษาต่างคณะกัน มีความพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนและความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อนในระดับมาก นักศึกษาอาชีวศึกษาต่างคณะกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม วิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยภาพรวมแต่ละองค์ประกอบต่างกัน แต่พบว่าการศึกษาคณะศิลปศาสตร์จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชิงทราย มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยมากกว่านักศึกษาทุกคณะและวิทยาลัยอื่น ๆ

พิทักษ์ สิทธิเสรี (2533: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2532 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ทำให้รู้จักการทำงานและเป็นผู้หน้าที่ดี

2. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน นักศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องของความมีอิสระในการเรียน การคบเพื่อนนักเรียน และการทำงานเป็นกลุ่มหรือทีม นักศึกษาต้องการคบเพื่อนที่ฉลาด ช่างคิด สุขุม คอยช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

3. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารและการบริการ ลักษณะที่พึงประสงค์ของด้านนี้ที่เด่นที่สุดคือ วิทยาลัยให้สิทธิการแสดงออกด้านเสรีภาพ ได้แก่ การแสดงออกด้านการแต่งกาย การจัดหาหนังสือในห้องสมุด การมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิทยาลัย การจัดให้คำปรึกษาในการเลือกวิชาเรียนและการลงทะเบียนเรียน

4. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านนี้ ได้แก่ สภาพของสถานศึกษา มีอาคาร โรงเรียน ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างพอเพียง เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

5. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงงาน ลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านนี้คือในการฝึกงาน เครื่องมือ อุปกรณ์มีความปลอดภัย มีความเหมาะสมของพื้นที่เรียนและฝึกงาน ในโรงเรียนฝึกงานหรืออาคารเรียนฝึกงานมีอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยอย่างเพียงพอ

สงวนพงศ์ ชวนชม (2534: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้บริหารและครูผู้สอนประสบปัญหาด้านวิชาการ ดังนี้ โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรบ่อย ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน หนังสืออ่านประกอบและหนังสือค้นคว้ามีไม่เพียงพอ กับจำนวนนักเรียนและครู ครูไม่มีโอกาสเข้ารับการอบรมทางวิชาการ ขาดผู้แนะนำช่วยเหลืองานด้านวิชาการขาดการวางแผนงานนิเทศอย่างเป็นระบบ ศึกษานิเทศก์หรือเจ้าหน้าที่ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเข้ามาช่วยเหลือครูและโรงเรียนน้อยมาก และไม่มีการวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อนำมาปรับปรุงเป็นคลังข้อสอบ

จุมพล พูลภัทรชีวิน (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ผลการศึกษาสรุปได้ว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมีปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จคล้ายคลึงกันอยู่ 5 ปัจจัย คือ การที่มีบุคลากรที่มีคุณภาพ ซึ่งเริ่มจากการคัดเลือก การพัฒนาและรักษาครูอย่างเป็นระบบ มีระบบการบริหารแบบกระจายอำนาจมีค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ดีเป็นที่พึงพอใจของบุคลากรมีหลักสูตรที่เน้นทั้งวิชาการและภาคปฏิบัติตลอดจนมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานเช่นภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์และความมีระเบียบวินัย ผู้เรียนที่จบออกไปมีความสามารถและคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาด มีทำเลที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวกและมีอาคารสถานที่ที่เพียงพอและสะอาดเรียบร้อยตลอดจนมีอุปกรณ์และสื่อการสอนที่พร้อมและทันสมัย

ละม้าย สิทธิพงษ์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสอนของครูสายวิชา
บริหารธุรกิจ ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของ
นักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมของครูสอนบริหารธุรกิจในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 6
ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมก่อนการสอน ด้านพฤติกรรมระหว่างสอน และด้านพฤติกรรมหลัง
การสอนอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้านและเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกเป็นสาขาวิชาและ
สถานศึกษาทั้งในภาพรวมและแต่ละด้านแตกต่างกัน

สำรวย มหาพราหมณ์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสอนที่ดีตาม
ความคาดหวังของนักศึกษา วิทยาลัยโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) ผลการวิจัยพบว่า
นักศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค.) มีความคาดหวังพฤติกรรมการสอน
ด้านความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสมกับอาชีพ และพฤติกรรมด้านเทคนิควิธีการสอนอยู่ใน
เกณฑ์สูงทุกข้อพฤติกรรมด้านการสอน ความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสมกับอาชีพ นักศึกษา
คาดหวังสูงสุด มีพฤติกรรมส่วนตัวดี สังคมยอมรับ มีความเหมาะสมกับความเป็นครู พฤติกรรม
ด้านเทคนิควิธีการสอน นักศึกษาคาดหวังสูงสุด คือ เป็นกันเอง ให้โอกาสนักศึกษาได้พบที่ปรึกษา
ได้โดยสะดวก

กุลวดี ไพจิตร (2544:72) ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทครูคณิตศาสตร์ตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
ขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของครูคณิตศาสตร์ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการ
จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านการบริหารจัดการในชั้นเรียน
มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านการติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน มีการปฏิบัติงานระดับ
ปานกลาง

ภักพิสิฐฐา เสนาสวัสดิ์ (2544:108) ได้ศึกษาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูช่าง
อุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 4 ผลการวิจัยพบว่า
โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.89-3.19 องค์กรประกอบที่มี
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเรียงตามลำดับดังนี้ การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีการปฏิบัติงานใน
ระดับปานกลาง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง การจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง การจัดสื่อการเรียนรู้มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง การวัด
และประเมินผล มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มีการปฏิบัติใน
ระดับปานกลาง

มานพ ทองใบ (2545:98) ทำวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัด

กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูวิทยาศาสตร์ทั้งเพศชาย และเพศหญิง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันด้วยความมั่นใจร้อยละ 95 ส่วนครูวิทยาศาสตร์ที่มีประสบการณ์ การสอนวิทยาศาสตร์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา วิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ได้กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการ การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ กระตุ้นให้ผู้เรียน ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ผู้เรียนต้องมีโอกาสเลือกเรียนวิชาความรู้ต่าง ๆ ตามที่ สนใจหรือตามที่ตนถนัด ซึ่งการเรียนไม่ได้อยู่เพียงแคในห้องเรียนหรือใน โรงเรียนเท่านั้น การจัดการเรียนรู้จะต้องสร้างประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร โดยครู จะต้องเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษา เป็นนักวิจัย และเป็นผู้ที่ต้องเรียนรู้ควบคู่ไปกับผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 วิธีการศึกษา
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 การนำเสนอผลการวิจัย

3.1 วิธีการศึกษา

3.1.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ บทความ วารสาร งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์

3.1.2 การศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่กำหนด

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 4,781 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ คณะเทคโนโลยี
สื่อสารมวลชน คณะศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร
ปีการศึกษา 2548 ระดับปริญญาตรี 8 สาขาวิชา จำนวน 300 คน ดังนี้

1. สาขาวิชาการบัญชี	40 คน
2. สาขาวิชาการตลาด	40 คน
3. สาขาวิชาการเงิน	40 คน
4. สาขาวิชาการจัดการ	40 คน
5. สาขาวิชาระบบสารสนเทศ	40 คน
6. สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ	40 คน
7. สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	30 คน
8. สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	30 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้
ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น
40 ข้อ ดังนี้

1. การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้	จำนวน	10	ข้อ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวน	10	ข้อ
3. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	จำนวน	10	ข้อ
4. การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้	จำนวน	10	ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นอื่น ๆ

3.3.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด
ในการวิจัย และให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหา การใช้สำนวนและถ้อยคำ เพื่อ
ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมไปถึงพิจารณาลำดับความสำคัญ ความซ้ำซ้อนและความ
ต่อเนื่องของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) หลังจากได้ทำการปรับปรุงแบบสอบถามใน
ด้านเนื้อหา ถ้อยคำและตัดข้อคำถามบางข้อที่ไม่สมบูรณ์ออกไปแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถาม
ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่จะศึกษาที่
วิทยาเขต โซติเวช จำนวน 30 คน และนำคำตอบที่ได้ มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของ
ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa Coefficient) รวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.842

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน 300 ชุด ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 300 คน ดังนี้

3.4.1 ชี้แจงกับนักศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง
ที่ได้รับการเลือกให้ตอบแบบสอบถาม

3.4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผู้วิจัยดำเนินการเก็บ
รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติพื้นฐาน ใช้ค่าสถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{100} \times N$$

เมื่อ	X	แทน	จำนวนคำตอบทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) แทนด้วยสัญลักษณ์ \bar{x} โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	x	แทน	คะแนนแต่ละคน
	f	แทน	แทนความถี่ของคะแนน
	N	แทน	จำนวนตัวอย่าง

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ตัวย่อ S.D. โดยใช้สูตรดังนี้

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ค่าของคะแนนแต่ละคน
	N	แทน	จำนวนตัวอย่าง

3.5.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสอบถาม ใช้ค่าสถิติดังนี้

1. การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม ด้วยวิธี Item-total Correlation โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (บุญชม ศรีสะอาด. 2535: 81)
2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535: 96)

3.5.3 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ โดยใช้สูตร t-test
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน โดยใช้สูตร One-way ANOVA และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffe

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม 300 ชุด สมบูรณ์ทุกชุด แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows (Statistics Package for the Social Science)

3.6.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามมาหาค่าร้อยละ เพื่อจำแนกนักศึกษาเป็นกลุ่มตามเพศ และ สาขาวิชาที่เรียน

3.6.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มากำหนดค่าคะแนนในแต่ละข้อ และแปลความหมาย ดังนี้

1. การกำหนดค่าคะแนน

ระดับความคิดเห็น	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
มากที่สุด	5 คะแนน	1 คะแนน
มาก	4 คะแนน	2 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน	4 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน	5 คะแนน

2. การแปลความหมาย ในการแปลความหมายความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.67-4.00 หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

3.7 การนำเสนอผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัย ประกอบด้วยหัวข้อตามลำดับดังนี้

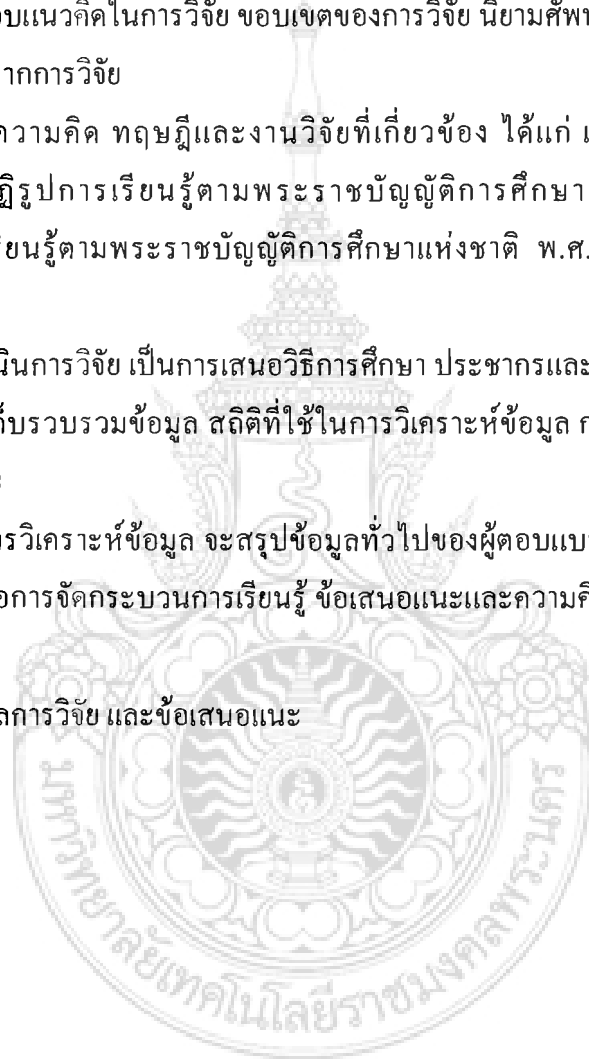
บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น การปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการเสนอวิธีการศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะสรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น และการทดสอบสมมติฐาน

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชการพระนคร ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 300 ราย นำมาประมวลผล ได้ผลการวิจัย ดังจะแยกนำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

- ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้
- ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้
- ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

4.3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

4.4 การทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยจะขอนำเสนอผลการศึกษาแต่ละส่วนตามลำดับต่อไปนี้

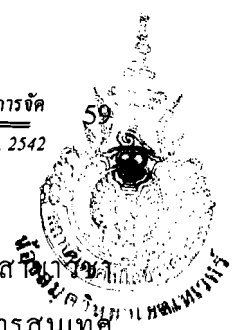
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ และสาขาวิชาที่เรียน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 เพศ จากข้อมูลที่สอบถามเกี่ยวกับเพศของผู้ตอบทั้งหมด พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ตอบเพศหญิงร้อยละ 78.7 ผู้ตอบเพศชาย มีร้อยละ 21.3 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามเพศ

เพศ	ร้อยละ	จำนวน
ชาย	21.3	64
หญิง	78.7	236
รวม	100.0	300

4.1.2 สาขาวิชาที่เรียน ข้อมูลเกี่ยวกับสาขาวิชาที่เรียน พบว่า เป็นผู้ตอบจาก สาขาวิชา การบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาระบบสารสนเทศ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ แต่ละกลุ่มร้อยละ 13.3 เท่ากัน และจากสาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณา และประชาสัมพันธ์และสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ร้อยละ 10.0 เท่ากัน ดังแสดง รายละเอียดในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ร้อยละและจำนวนผู้ตอบจำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชาที่เรียน	ร้อยละ	จำนวน
การบัญชี	13.3	40
การตลาด	13.3	40
การเงิน	13.3	40
การจัดการ	13.3	40
ระบบสารสนเทศ	13.3	40
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	13.3	40
เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	10.0	30
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	10.0	30
รวม	100.0	300

4.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้แยกศึกษาเป็น ความคิดเห็นด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศ การเรียนรู้ และ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ โดยจัดระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด และจัดให้ระดับคะแนนเป็น 5 คะแนน 4 คะแนน 3 คะแนน 2 คะแนน และ 1 คะแนน ตามลำดับ

4.2.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยใช้ข้อคำถามรวม 10 ข้อ พบว่าผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในด้านนี้ ในระดับมาก รวม 9 เรื่องคือ การจัดได้สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดได้สอดคล้องกับ ความสนใจของผู้เรียน จัดได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน จัดเนื้อหาสาระที่ยืดหยุ่นได้

ตามความเหมาะสม จัดเนื้อหาสาระเน้นให้เห็นความสำคัญของวิชาชีพที่เรียน จัดเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ และจัดได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จัดเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้ และ เนื้อหาของแต่ละวิชามีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 58.7, 49.7, 48.3, 45.0, 44.0, 42.3 และ 42.0 ตามลำดับ ส่วนที่ผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง 1 เรื่อง คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาสาระ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 41.3

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น พบว่า มีความเฉลี่ยโดยรวม 3.618 อยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.783 คือ การจัดได้สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ รองลงมาค่าเฉลี่ย 3.743 คือ จัดเนื้อหาสาระเน้นให้เห็นความสำคัญของวิชาชีพที่เรียน ค่าเฉลี่ย 3.727 จัดเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้ ค่าเฉลี่ย 3.700 จัดเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ และค่าเฉลี่ย 3.673 จัดได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น						\bar{x}	SD.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. จัดได้สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้	11.0 (33)	58.7 (176)	28.0 (84)	2.3 (7)	0.0 (0)	3.783	.662	
2. จัดได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	9.6 (29)	49.7 (149)	35.3 (105)	5.0 (15)	0.7 (2)	3.673	.740	
3. จัดได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	9.6 (29)	44.0 (132)	40.7 (122)	5.0 (15)	0.7 (2)	3.570	.762	
4. จัดได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน	13.7 (41)	48.3 (145)	31.0 (93)	5.7 (17)	1.3 (4)	3.673	.830	
5. เนื้อหาของแต่ละวิชามีความทันสมัย	10.3 (31)	42.0 (126)	38.7 (116)	7.7 (23)	1.3 (4)	3.523	.832	

การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{x}	SD.
6. จัดเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ	14.3 (43)	44.0 (132)	39.0 (117)	2.7 (8)	0.0 (0)	3.700	.743
7. จัดเนื้อหาสาระที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม	8.7 (26)	45.0 (135)	41.7 (125)	4.3 (13)	0.3 (1)	3.573	.726
8. จัดเนื้อหาสาระเน้นให้เห็นความสำคัญของวิชาชีพที่เรียน	17.3 (52)	44.0 (132)	34.7 (104)	3.7 (11)	0.3 (1)	3.743	.796
9. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาสาระ	8.7 (26)	32.4 (97)	41.3 (124)	11.3 (34)	6.3 (19)	3.257	.987
10. จัดเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้	19.4 (58)	42.3 (127)	31.3 (94)	5.7 (17)	1.3 (4)	3.727	.884
รวม						3.618	.557

4.2.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากข้อคำถามทั้งหมด รวม 10 ข้อ พบว่าตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ ในระดับมากที่สุด 5 เรื่อง คือ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ลงมือปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการจัดการ และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแก้ปัญหา ร้อยละ 45.0, 44.3, 43.7 และ 43.0 ตามลำดับ ส่วนที่ผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มี 5 เรื่อง คือ

จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน จัดกิจกรรมบูรณาการผสมผสานสาระความรู้ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่รู้แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน และจัดกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ร้อยละ 47.7, 44.7, 42.3 และ 39.3 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.513 อยู่ในระดับปานกลาง และรายชื่อพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.630 เท่ากัน ในประเด็น จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการจัดการ และ เรื่องการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง รองลงมาค่าเฉลี่ย 3.627 ใน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด ค่าเฉลี่ย 3.570 ในจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแก้ปัญหา และค่าเฉลี่ย 3.569 ใน จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	SD.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด	11.3 (34)	45.0 (135)	39.0 (117)	4.3 (13)	.3 (1)	3.627	.754
2. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแก้ปัญหา	11.7 (35)	43.0 (129)	36.3 (109)	8.7 (26)	.3 (1)	3.570	.821
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการจัดการ	9.3 (28)	43.7 (131)	38.7 (116)	8.3 (25)	.0 (0)	3.630	.834
4. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้	13.7 (41)	44.3 (133)	34.0 (102)	7.3 (22)	.7 (2)	3.630	.834
5. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้ลงมือปฏิบัติจริง	13.7 (41)	44.3 (133)	32.0 (96)	8.7 (26)	1.3 (4)	3.513	.886
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่รู้แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	10.3 (31)	39.4 (118)	42.3 (127)	7.3 (22)	.7 (2)	3.513	.803

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	SD.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
7. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน	7.3 (22)	29.3 (88)	47.7 (143)	12.3 (37)	3.3 (10)	3.250	.885
8. จัดกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน	11.0 (33)	37.7 (113)	39.3 (118)	10.0 (30)	2.0 (6)	3.457	.889
9. จัดกิจกรรมบูรณาการผสมผสานสาระความรู้	9.0 (27)	37.3 (112)	44.7 (134)	8.0 (24)	1.0 (3)	3.453	.806
10. จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน	13.7 (41)	38.7 (116)	39.3 (118)	7.3 (22)	1.0 (3)	3.569	.853
รวม						3.513	.619

4.2.3 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จากข้อคำถามทั้งหมด รวม 10 ข้อ พบว่าผู้ตอบส่วนมากให้ความเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ ในระดับมาก รวม 3 เรื่อง คือ ตรวจงานที่มอบหมายให้อย่างสม่ำเสมอและแจ้งผลการสอบในเวลาที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง และให้ความเสมอภาคและไม่มียกเว้นต่อผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 42.0, 40.7 และ 37.7 ตามลำดับ ส่วนที่ผู้ตอบส่วนมากให้ความเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มี 7 เรื่อง คือ เอาใจใส่และกวดขันผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อนหรือประพฤติผิดระเบียบวินัย จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และฝึกทักษะของผู้เรียน จัดให้มีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพ จัดให้มีแหล่งค้นคว้าที่เพียงพอ สร้างเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ โดยการให้รางวัล/ ชมเชยสำหรับผู้เรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาที่สอนมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน และจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 45.3, 44.3, 43.0, 41.0 และ 40.0 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น พบว่า มีค่าเฉลี่ยด้านนี้โดยรวม 3.427 อยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.663 ในประเด็น ให้ความเสมอภาคและไม่มียกเว้นต่อผู้เรียน และรองลงมาค่าเฉลี่ย 3.590 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

ค่าเฉลี่ย 3.553 จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความปลอดภัย
ค่าเฉลี่ย 3.540 ตรวจสอบที่มอบหมายให้อย่างสม่ำเสมอและแจ้งผลการสอบในเวลาที่เหมาะสม และ
ค่าเฉลี่ย 3.463 จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และฝึกทักษะของผู้เรียน
ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้
ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อ

การจัดบรรยากาศการเรียนรู้อ	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	SD.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ให้ความเสมอภาคและไม่ มีอคติต่อผู้เรียน	21.3 (64)	37.7 (113)	29.7 (89)	8.7 (26)	2.7 (8)	3.663	.993
2. ตรวจสอบที่มอบหมายให้ อย่างสม่ำเสมอและแจ้งผล การสอบในเวลาที่เหมาะสม	11.0 (33)	42.0 (126)	38.7 (116)	6.7 (20)	1.7 (50)	3.540	.839
3. เอาใจใส่และกวาดจับผู้เรียน ที่มีผลการเรียนอ่อนหรือ ประพฤติกิเลสเบี่ยงวินัย	8.0 (24)	36.3 (109)	45.3 (136)	8.7 (26)	1.7 (5)	3.403	.822
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ แสดงความคิดเห็นอย่าง ทั่วถึง	13.7 (41)	40.7 (122)	37.6 (113)	7.0 (21)	1.0 (3)	3.590	.847
5. จัดสภาพแวดล้อมใน ห้องเรียนให้เอื้อต่อการ เรียนรู้และฝึกทักษะของ ผู้เรียน	10.7 (32)	35.7 (107)	44.3 (133)	8.0 (24)	1.3 (4)	3.463	.839
6. สร้างเสริมบรรยากาศ การเรียนรู้โดยการให้รางวัล/ ชมเชยสำหรับผู้เรียนที่ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดี	9.3 (28)	25.0 (75)	41.0 (123)	19.7 (59)	5.0 (15)	3.140	1.002

การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	SD.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
7. เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาที่สอนมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน	9.3 (28)	30.7 (92)	40.0 (120)	16.0 (48)	4.0 (12)	3.253	.969
8. จัดให้มีแหล่งค้นคว้าที่เพียงพอ	9.7 (29)	26.7 (80)	43.0 (129)	16.6 (50)	4.0 (12)	3.213	.968
9. จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความปลอดภัย	13.3 (40)	38.0 (114)	40.0 (120)	8.0 (24)	0.7 (2)	3.553	.846
10. จัดให้มีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพ	11.0 (33)	34.0 (102)	44.3 (133)	10.0 (30)	0.7 (2)	3.447	.842
รวม						3.427	.635

4.2.4 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ จากข้อคำถามทั้งหมด รวม 10 ข้อ พบว่าผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในด้านนี้ ในระดับมาก 1 เรื่อง คือ สื่อการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 41.7 และผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง 9 เรื่อง คือ ใช้สื่อการจัดกิจกรรมภาคทฤษฎีและปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน ใช้สื่อการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ ใช้สื่อการสอนที่ฝึกทักษะกระบวนการคิดและแก้ปัญหา จัดจำนวนสื่อการเรียนรู้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน พัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพสื่อให้เหมาะสมกับการใช้งาน ใช้สื่อการสอนที่เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงกับสาขาวิชา ใช้สื่อที่ทันสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และ ใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับบทเรียน ผู้เรียน และสภาพห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 45.7, 45.0, 44.7, 43.7, 43.3, 42.7, 41.0, 39.7 และ 39.0 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น พบว่า มีค่าเฉลี่ยด้านนี้โดยรวม 3.457 อยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.607 คือ สื่อการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และรองลงมาค่าเฉลี่ย 3.540 จัดสื่อการสอนในการจัดกิจกรรมภาคทฤษฎีและปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.500 ใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับบทเรียน ผู้เรียน และสภาพห้องเรียน ค่าเฉลี่ย 3.477 เท่ากัน ใช้สื่อการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ และใช้สื่อการสอนที่ฝึกทักษะกระบวนการคิดและแก้ปัญหา ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	SD.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. สื่อการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	13.3 (40)	41.7 (125)	37.7 (113)	7.0 (21)	0.3 (1)	3.607	.817
2. ใช้สื่อการสอนในการจัดกิจกรรมภาคทฤษฎีและปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม	9.4 (28)	40.3 (121)	45.7 (137)	4.3 (13)	0.3 (1)	3.540	.737
3. ใช้สื่อการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ	13.0 (39)	32.3 (97)	44.7 (134)	9.3 (28)	0.7 (2)	3.477	.859
4. ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง เพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน	8.0 (24)	37.7 (113)	45.0 (135)	9.3 (28)	0.0 (0)	3.443	.772
5. ใช้สื่อที่ทันสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี	10.0 (30)	36.7 (110)	39.7 (119)	12.0 (36)	1.6 (5)	3.413	.886
6. ใช้สื่อการสอนที่ฝึกทักษะกระบวนการคิดและแก้ปัญหา	11.7 (35)	35.0 (105)	43.7 (131)	8.6 (26)	1.0 (3)	3.477	.848

การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	SD.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
7. ใช้สื่อการสอนที่เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงกับสาขาวิชา	9.0 (27)	39.0 (117)	41.0 (123)	10.3 (31)	0.7 (2)	3.453	.823
8. จัดจำนวนสื่อการเรียนรู้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	9.4 (28)	29.0 (87)	43.3 (130)	14.0 (42)	4.3 (13)	3.250	.958
9. ใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับบทเรียน ผู้เรียน และสภาพห้องเรียน	13.0 (39)	37.3 (112)	39.0 (117)	8.0 (24)	2.7 (8)	3.500	.913
10. พัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพสื่อให้เหมาะสมกับการใช้งาน	12.7 (38)	31.3 (94)	42.7 (128)	10.7 (32)	2.60 (8)	3.407	.933
รวม						3.457	.674

4.3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

นำเสนอข้อเสนอแนะและความคิดเห็น แยกตามด้านต่าง ๆ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

4.3.1 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

มีผู้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ จำนวนรวม 56 ราย ส่วนมากให้คำตอบว่า เนื้อหาดี/เนื้อหาเหมาะสมกับจุดประสงค์ ร้อยละ 35.7 รองลงมา คิดเห็นว่าเนื้อหายังไม่เป็นปัจจุบัน ควรปรับให้ทันสมัย ร้อยละ 23.2 คิดเห็นว่าบางวิชาไม่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพไม่ควรให้นักศึกษาเรียน/ควรจัดให้สอดคล้องกับวิชาชีพ ร้อยละ 10.7 ที่ระบุว่าเนื้อหาซับซ้อนไม่ค่อยเข้าใจ มีร้อยละ 7.0 และที่เสนอแนะว่า ควรจัดเนื้อหาให้เพียงพอเหมาะสม พอดีกับเวลาเรียน/จัดเนื้อหาให้กระชับ ร้อยละ 5.4 ควรจัดให้ตรงตามหลักสูตร ร้อยละ 5.4 เท่ากัน และอื่น ๆ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นต่อการจัด
กระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น	ร้อยละ	จำนวน
1. เนื้อหายังไม่เป็นปัจจุบัน ควรปรับให้ทันสมัย	23.2	13
2. รับได้	5.4	3
3. บางวิชาไม่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพก็ไม่ควรให้นักศึกษา เรียน/ควรจัดให้สอดคล้องกับวิชาชีพ	10.7	6
4. อยากให้เสริมการออกนอกสถานที่ คูสถานที่การทำงานจริง	1.8	1
5. เนื้อหาดี/เนื้อหาเหมาะสมกับจุดประสงค์	35.7	20
6. ไม่ทันเทคโนโลยีเท่าที่ควร	1.8	1
7. เนื้อหาซับซ้อน ไม่ค่อยเข้าใจ	7.0	4
8. ควรจัดเนื้อหาให้เพียงพอเหมาะสมพอดีกับเวลาเรียน/ จัดเนื้อหาให้กระชับ	5.4	3
9. น่าจะให้นักศึกษามีโอกาสเลือกวิชาลงทะเลเบียนได้	1.8	1
10. บางครั้งไม่ค่อยตรงจุดประสงค์รายวิชา	1.8	1
11. ควรจัดให้ตรงตามหลักสูตร	5.4	3
รวม	100.0	56

4.3.2 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

มีผู้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวนรวมทั้งสิ้น 55 ราย ส่วนมาก ให้คำตอบว่า ไม่มีกิจกรรมระหว่างเรียน ควรจัดกิจกรรมระหว่างเรียนด้วย ร้อยละ 40.0 รองลงมาเสนอแนะว่าน่าจะมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ ร้อยละ 16.4 คิดเห็นว่าเหมาะสมดี/น่าสนใจ ร้อยละ 12.7 ชอบเพราะให้ปฏิบัติจริง ร้อยละ 7.4 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากกว่านี้ ร้อยละ 5.5 ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสาขาผู้เรียน ร้อยละ 3.6 และอื่น ๆ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อการจัด
กระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น	ร้อยละ	จำนวน
1. ไม่ค่อยมีกิจกรรมระหว่างเรียน ควรจัดกิจกรรม ระหว่างเรียนด้วย	40.0	22
2. กิจกรรมดีเป็นรายวิชา บางวิชาน่าเบื่อ	1.8	1
3. ทำให้เข้าใจได้ง่าย	1.8	1
4. น่าจะมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่	16.4	9
5. เหมาะสมดี/น่าสนใจ	12.7	7
6. ชอบเพราะได้ปฏิบัติงานจริง	7.4	4
7. จัดกิจกรรมเสริมสร้างจริยธรรมมาก ๆ	1.8	1
8. มีกิจกรรมด้านภาษามาก ๆ ให้นำไปใช้ได้จริง	1.8	1
9. ให้มีความสนุกสนานในการจัดกิจกรรม	1.8	1
10. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสาขาผู้เรียน	3.6	2
11. ควรมีกิจกรรมพัฒนาทักษะ	1.8	1
12. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากกว่านี้	5.5	3
13. กิจกรรมยังเข้าถึงนักศึกษาได้ไม่ทั่วถึง	1.8	1
14. มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพธุรกิจปัจจุบัน	1.8	1
รวม	100.0	55

4.3.3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศการเรียนรู้

มีผู้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้จำนวนรวม
ทั้งสิ้น 52 ราย ส่วนมาก ให้คำตอบว่าบรรยากาศโดยรวมค่อนข้างดี ร้อยละ 15.4 รองลงมาเสนอแนะว่า
ควรสร้างบรรยากาศให้ดี จะได้เรียนเต็มที่ไม่ต้องเครียด เป็นกันเอง ร้อยละ 15.4 เท่ากัน ผู้ตอบ
ร้อยละ 13.5 เสนอแนะว่าควรเป็นห้องปรับอากาศ และมีอุปกรณ์ครบ ร้อยละ 9.7 ตอบว่าบรรยากาศ
น่าเบื่อ และร้อยละ 9.7 เท่ากัน ตอบว่าบรรยากาศไม่ค่อยดี โຕ้ะ เก้าอี้ ไม่สมบูรณ์ กลิ่นเหม็นอับ
ร้อยละ 5.8 มีความคิดเห็นว่าเป็นบรรยากาศเหมือนห้องเรียนสมัยมัธยม แบบเดิม ๆ และ
ร้อยละ 5.8 เท่ากันให้ข้อเสนอแนะว่าควรปรับปรุงอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องนำหลังอาคารที่ทำให้
บรรยากาศ การเรียนเสีย และอื่น ๆ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อการจัด
กระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น	ร้อยละ	จำนวน
1. เหมือนห้องเรียนสมัยมัธยม แบบเดิม ๆ	5.8	3
2. สร้างบรรยากาศน่าเบื่อ	9.7	5
3. บรรยากาศโดยรวมค่อนข้างดี	15.4	8
4. ธรรมดา ไม่จูงใจ	3.8	2
5. ควรมีทัศนศึกษา/เปลี่ยนสถานที่	3.8	2
6. บางวิชาน่าสนใจ บางวิชาน่าเบื่อ	3.8	2
7. ให้นักศึกษาหาประสบการณ์เอง	3.8	2
8. ควรเป็นห้องปรับอากาศ และมีอุปกรณ์ครบ	13.5	7
9. ควรสร้างบรรยากาศให้ดี จะได้เรียนได้เต็มที่ ไม่ต้องเครียดเป็นกันเอง	15.4	8
10. ควรปรับปรุงอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องน้ำ หลังอาคาร ที่ทำให้บรรยากาศการเรียนเสีย	5.8	3
11. บรรยากาศไม่ค่อยดี โต๊ะ เก้าอี้ ไม่สมบูรณ์กลิ่นเหม็นอับ	9.7	5
12. มีเสียงรบกวนจากภายนอก	1.9	1
13. ไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงอะไรเลย	1.9	1
14. ดีเป็นบางจุด บางจุดต้องปรับปรุง	3.8	2
15. จัดให้ผู้เรียนมีการแสดงออก แสดงความคิดเห็น มากกว่านี้	1.9	1
รวม	100.0	52

4.3.4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

มีผู้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ จำนวนรวม
ทั้งสิ้น 62 ราย ส่วนมากให้คำตอบว่าสื่อการเรียนน้อย/แทบไม่เห็นเลย/ควรมีมากกว่านี้ ร้อยละ 32.3
รองลงมาเห็นว่าควรมีเทคโนโลยีทันสมัย และใช้ทั่วถึง ร้อยละ 17.7 อุปกรณ์ไม่พร้อม ต้องปรับปรุง
พร้อมใช้งาน ให้มีสภาพดีตลอดเวลา ร้อยละ 12.9 ระบุว่าคอมพิวเตอร์มีน้อยมาก ร้อยละ 11.3 เห็นว่า
การจัดสื่อมีเพียงหนังสือเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 8.1 และอื่น ๆ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น	ร้อยละ	จำนวน
1. มีเพียงหนังสือเป็นส่วนใหญ่	8.1	5
2. เหมาะสม	4.9	3
3. ควรมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และใช้ทั่วถึง	17.7	11
4. สื่อการเรียนรู้/แบบไม่เห็นเลย/ควรมีมากกว่านี้	32.3	20
5. แต่ละห้องควรมีสื่อครบ เพื่อความสะดวกในการใช้งาน	3.2	2
6. อุปกรณ์ไม่พร้อม ต้องปรับปรุงพร้อมใช้งานให้มีสภาพดีตลอดเวลา	12.9	8
7. ควรซ่อมแซมสื่อที่เสียทันที	3.2	2
8. คอมพิวเตอร์มีน้อยมาก	11.3	7
9. ห้องสมุดอินเตอร์เน็ตไม่เพียงพอ	3.2	2
10. ทำสื่อให้ผู้เรียนรู้สื่ออยากที่จะเรียนมากขึ้น	3.2	2
รวม	100	62

4.3.5 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ พบว่า มีผู้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น จำนวนรวมทั้งสิ้น 6 ราย ส่วนมาก ร้อยละ 33.3 ให้คำตอบว่าโดยรวมดี นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะและความคิดเห็น อยากให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ควรเพิ่มครูสอนภาษาที่เป็นเจ้าของภาษา อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับผู้ใช้บริการ ห้องคอมพิวเตอร์ควรมีมากกว่านี้ และเพิ่มความเร็วด้วย ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ร้อยละและจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1. โดยรวม	2	33.3
2. ให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ อย่างทั่วถึง	1	16.7
3. ควรเพิ่มครูสอนภาษาที่เป็นเจ้าของภาษา	1	16.7
4. อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับผู้ให้บริการ	1	16.7
5. ห้องคอมพิวเตอร์ควรมีมากกว่า และเพิ่มเร็วด้วย	1	16.7
รวม	6	100.0

4.4 การทดสอบสมมติฐาน

ในส่วนนี้เป็นการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ และความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยรวม จำแนกตามเพศ และสาขาวิชาที่เรียน ดังนี้

4.4.1 เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่าผู้ตอบเพศชายมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ย 3.6187 สูงกว่าในกลุ่มเพศหญิง ที่มีค่าเฉลี่ย 3.6182 ซึ่งจากการทดสอบด้วย t-test ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงรายละเอียดตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{x}	SD	t	p
ชาย	64	3.6187	.567	.01	.995
หญิง	236	3.6182	.555		

2. เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าผู้ตอบเพศหญิงมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ย 3.5377 สูงกว่าในกลุ่มเพศชาย ที่มีค่าเฉลี่ย 3.4234 ซึ่งจากการทดสอบด้วย t-test ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงรายละเอียดตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{x}	SD	t	p
ชาย	64	3.4234	.617	1.31	.919
หญิง	236	3.5377	.619		

3. เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้
ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบเพศหญิงมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ย 3.4558 สูงกว่าในกลุ่มเพศชายที่มี
ค่าเฉลี่ย 3.3156 ซึ่งจากการทดสอบด้วย t-test ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05
ดังแสดงรายละเอียดตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้
จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{x}	SD	t	p
ชาย	64	3.3156	.628	.158	.115
หญิง	236	3.4558	.635		

4. เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้
ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบเพศหญิงมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ย 3.4839 สูงกว่าในกลุ่มเพศชาย
ที่มีค่าเฉลี่ย 3.3562 ซึ่งจากการทดสอบด้วย t-test ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05
ดังแสดงรายละเอียดตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ จำแนก
ตามเพศ

เพศ	n	\bar{x}	SD	t	p
ชาย	64	3.3562	.786	1.20	.235
หญิง	236	3.4839	.640		

5. เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวม ผลการศึกษา พบว่า
ผู้ตอบเพศหญิงมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ย 3.5242 สูงกว่าในกลุ่มเพศชาย ที่มีค่าเฉลี่ย 3.4285 ซึ่งจากการ
ทดสอบด้วย t-test ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงรายละเอียดตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวม

เพศ	n	\bar{X}	SD	t	p
ชาย	64	3.4285	.590	1.23	.219
หญิง	236	3.5242	.54		

4.4 .2 สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบสาขาวิชาการบัญชี มีความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านนี้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.8175 รองลงมาในสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.7625 สาขาวิชาการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.7250 สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย 3.6467 ซึ่งจากการทดสอบด้วย F-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.17

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในด้านนี้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน พบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นเฉพาะในสาขาวิชาการจัดการกับสาขาวิชาการบัญชี ดังแสดงรายละเอียดตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชาที่เรียน	n	\bar{X}	SD.
การบัญชี	40	3.8175	.5276
การตลาด	40	3.4500	.6185
การเงิน	40	3.7250	.5212
การจัดการ	40	3.3575	.4629
ระบบสารสนเทศ	40	3.6175	.4981
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	40	3.7625	.5271
เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	30	3.6467	.6163
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	30	3.4633	.5750
รวม	300	3.6183	.5568

SS = ระหว่างกลุ่ม = 6.8428

ภายในกลุ่ม = 85.8463

MS = ระหว่างกลุ่ม = 0.9775

ภายในกลุ่ม = 0.2940

F = 3.3251 DF = 7, 292 Sig. = 0.0020

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัด
กระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชาที่เรียน	\bar{X}	การ บัญชี	การ ตลาด	การเงิน	การจัดการ	ระบบ สารสนเทศ	ภาษา อังกฤษ ธุรกิจ	เทคโนโลยีการ โฆษณาและ ประชาสัมพันธ์	ภาษาอังกฤษ เพื่อการ สื่อสารสากล
การบัญชี	3.8175	0.0000	0.3675	0.0925	0.4600*	0.2000	0.0550	0.1708	0.02542
การตลาด	3.4500		0.0000	0.2750	0.0925	0.1675	0.3125	0.1967	0.1133
การเงิน	3.7250			0.0000	0.3675	0.1075	0.0375	0.0783	0.1617
การจัดการ	3.3575				0.0000	0.2600	0.4050	0.2890	0.2058
ระบบ สารสนเทศ	3.6175					0.0000	0.1450	0.0292	0.0542
ภาษาอังกฤษ ธุรกิจ	3.7625						0.0000	0.1158	0.1992
เทคโนโลยีการ โฆษณาและ ประชาสัมพันธ์	3.6467							0.0000	0.0834
ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร สากล	3.5633								0.0000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีความคิดเห็นต่อการจัด
กระบวนการเรียนรู้ ด้านนี้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.7150 รองลงมาในสาขาวิชาการบัญชี ค่าเฉลี่ย 3.7075
สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย 3.6167 สาขาวิชาการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.5575
และสาขาวิชาการตลาด ค่าเฉลี่ย 3.4850 ซึ่งจากการทดสอบด้วย F-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.19

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการ
จัดกระบวนการเรียนรู้ ในด้านนี้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน พบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็น
เฉพาะในสาขาวิชาการจัดการ กับสาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ดังแสดง
รายละเอียดในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชาที่เรียน	n	\bar{x}	SD.
การบัญชี	40	3.7075	.7237
การตลาด	40	3.4850	.6546
การเงิน	40	3.5575	.5782
การจัดการ	40	3.1750	.5083
ระบบสารสนเทศ	40	3.4625	.5381
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	40	3.7150	.7011
เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	30	3.6167	.4778
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	30	3.3800	.5436
รวม	300	3.5133	.6193

SS = ระหว่างกลุ่ม = 8.7808

ภายในกลุ่ม = 105.9059

MS = ระหว่างกลุ่ม = 1.2544

ภายในกลุ่ม = 0.3627

F = 3.4586

DF = 7, 292

Sig. = 0.0014

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชาที่เรียน	\bar{x}	การบัญชี	การตลาด	การเงิน	การจัดการ	ระบบสารสนเทศ	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล
การบัญชี	3.7075	0.0000	0.2225	0.1500	0.5325*	0.2450	0.0075	0.0908	0.3275
การตลาด	3.4850		0.0000	0.0725	0.3100	0.0225	0.2300	0.1317	0.1050
การเงิน	3.5575			0.0000	0.3825	0.0950	0.1575	0.0592	0.1775
การจัดการ	3.1750				0.0000	0.2875	0.5400*	0.4417	0.2050
ระบบสารสนเทศ	3.4625					0.0000	0.2525	0.1542	0.0825
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	3.7150						0.0000	0.0983	0.3350
เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	3.6167							0.0000	0.2367
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	3.3800								0.0000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีความเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านนี้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.7175 รองลงมาในสาขาวิชาระบบสารสนเทศ ค่าเฉลี่ย 3.5775 สาขาวิชาการบัญชี ค่าเฉลี่ย 3.5425 สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย 3.4633 และสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ค่าเฉลี่ย 3.4467 ซึ่งจากการทดสอบด้วย F-test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับ.05 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 21

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในด้านนี้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน พบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็น เฉพาะในสาขาการจัดการ กับสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาระบบสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชาที่เรียน	n	\bar{x}	SD.
การบัญชี	40	3.5425	.6356
การตลาด	40	3.2475	.5666
การเงิน	40	3.4375	.5485
การจัดการ	40	2.9950	.5193
ระบบสารสนเทศ	40	3.5775	.6708
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	40	3.7175	.5168
เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	30	3.4633	.5321
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	30	3.4467	.8361
รวม	300	3.4267	.6351

SS = ระหว่างกลุ่ม = 13.6246

ภายในกลุ่ม = 106.9821

MS = ระหว่างกลุ่ม = 1.9464

ภายในกลุ่ม = 0.3664

F = 5.3125 DF = 7, 292 Sig. < 0.0001

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชาที่เรียน	\bar{X}	การบัญชี	การตลาด	การเงิน	การจัดการ	ระบบสารสนเทศ	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล
การบัญชี	3.5425	0.0000	0.2950	0.1050	0.5475*	0.0350	0.1750	0.0792	0.0958
การตลาด	3.2475		0.0000	0.1900	0.2525	0.3300	.04700	0.2158	0.1992
การเงิน	3.4375			0.0000	0.4425	0.1400	0.2800	0.0258	0.0092
การจัดการ	2.9950				0.0000	0.5825*	0.7225*	0.4683	0.4517
ระบบสารสนเทศ	3.5775					0.0000	0.1400	0.1142	0.1308
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	3.7175						0.0000	0.2542	0.2708
เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	3.4633							0.0000	0.0166
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	3.4467								0.0000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านนี้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.7075 รองลงมาในสาขาวิชาการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.6225 สาขาวิชาการบัญชี ค่าเฉลี่ย 3.6025 สาขาวิชาระบบสารสนเทศ ค่าเฉลี่ย 3.5625 และสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ค่าเฉลี่ย 3.4400 ซึ่งจากการทดสอบด้วย F-test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.23

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในด้านนี้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน พบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นเฉพาะในสาขาวิชาการจัดการ กับสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาระบบสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชาที่เรียน	N	\bar{X}	SD.
สาขาการบัญชี	40	3.6025	.7810
สาขาการตลาด	40	3.2975	.5985
สาขาการเงิน	40	3.6225	.6154
สาขาการจัดการ	40	2.9975	.5380
สาขาวิชาระบบสารสนเทศ	40	3.5625	.6071
สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ	40	3.7075	.6604
สาขาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	30	3.4067	.6040
สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	30	3.4400	.7375
รวม	300	3.4567	.6744

SS = ระหว่างกลุ่ม = 14.4455

ภายในกลุ่ม = 121.5512

MS = ระหว่างกลุ่ม = 20.636

ภายในกลุ่ม = .4163

F = 4.9574

DF = 7, 292

Sig. < 0.0001

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชาที่เรียน	\bar{X}	การบัญชี	การตลาด	การเงิน	การจัดการ	ระบบสารสนเทศ	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล
การบัญชี	3.6025	.0000	.2950	.1050	.5475*	.0350	.1750	0.792	.0958
การตลาด	3.2975		.000	.1900	.2525	.3300	.4700	.2158	.1992
การเงิน	3.6225			.000	.4425	.1400	.2800	.0258	.0092
การจัดการ	2.9975				.0000	.5825*	.7225*	.0258	0092
ระบบสารสนเทศ	3.5625					.0000	.1400	.1142	.1308
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	3.7075						.0000	.2542	.2708
เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	3.4067							.0000	.0166
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	3.4400								0.0000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยรวม ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.7256 รองลงมาในสาขาวิชาการบัญชี ค่าเฉลี่ย 3.6675 สาขาวิชาการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.5856 สาขาวิชาระบบสารสนเทศ ค่าเฉลี่ย 3.5550 และสาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย 3.5333 ซึ่งจากการทดสอบด้วย F-test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับ.05 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.25

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในด้านนี้ จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน พบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็น เฉพาะในสาขาวิชาการจัดการ กับสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเงิน และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวม จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชาที่เรียน	n	\bar{x}	SD.
การบัญชี	40	3.6675	.6139
การตลาด	40	3.3700	.5199
การเงิน	40	3.5856	.5060
การจัดการ	40	3.1312	.4460
ระบบสารสนเทศ	40	3.5550	.5137
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	40	3.7256	.5060
เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	30	3.5333	.4829
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	30	3.4575	.6227
รวม	300	3.5037	.5518

SS = ระหว่างกลุ่ม = 9.7711

ภายในกลุ่ม = 81.2653

MS = ระหว่างกลุ่ม = 1.3959

ภายในกลุ่ม = .2783

F = 5.0156

DF = 7, 292

Sig. < 0.0001

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (scheffe .05) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัด
กระบวนการเรียนรู้ โดยรวม จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชา ที่เรียน	\bar{X}	การ บัญชี	การ ตลาด	การเงิน	การจัดการ	ระบบ สารสนเทศ	ภาษาอังกฤษ ธุรกิจ	เทคโนโลยีการ โฆษณาและ ประชาสัมพันธ์	ภาษา อังกฤษเพื่อ การสื่อสาร
การบัญชี	3.6025	.0000	.2975	.0819	.5363*	.1125	.0581	.1342	.2100
การตลาด	3.2975		.000	.2156	.2388	.1850	.3556	.1633	.0875
การเงิน	3.6225			.000	.4544*	.0306	.140	.0523	.1381
การจัดการ	2.9975				.0000	.4238	.5944*	.4021	.3263
ระบบ สารสนเทศ	3.5625					.0000	.1709	.0217	.0976
ภาษาอังกฤษ ธุรกิจ	3.7075						.0000	.1923	.2681
เทคโนโลยีการ โฆษณาและ ประชาสัมพันธ์	3.4067							.0000	.0758
ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร สากล	3.4400								0.0000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการ พระนคร ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 300 ราย นำมาประมวลผลได้ผลการวิจัย โดยได้สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ส่วนใหญ่เป็นผู้ตอบเพศหญิงร้อยละ 78.7 ผู้ตอบเพศชาย ร้อยละ 21.3
2. สาขาวิชาที่เรียน มีผู้ตอบจากสาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาระบบสารสนเทศ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ แต่ละกลุ่มร้อยละ 13.3 และจากสาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสากล ร้อยละ 10

5.1.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้
ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยใช้ข้อคำถามรวม 10 ข้อ พบว่าผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ในระดับมาก รวม 9 เรื่อง ได้แก่ จัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดได้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน จัดได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน จัดเนื้อหาสาระที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม จัดเนื้อหาสาระเน้นให้เห็นความสำคัญของวิชาชีพที่เรียน จัดเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ จัดได้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน จัดเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้ และเนื้อหาของแต่ละวิชามีความทันสมัย ตามลำดับ นอกจากนี้ ผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง 1 เรื่อง ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาสาระ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น พบว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.618

อยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในประเด็น จัดได้สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ จัดเนื้อหาสาระเน้นให้เห็นความสำคัญของวิชาชีพที่เรียน จัดเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้ จัดเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ จัดได้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน และจัดได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากข้อคำถามทั้งหมด รวม 10 ข้อ พบว่าผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ในระดับมาก รวม 5 เรื่อง ได้แก่ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ลงมือปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการจัดการ และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแก้ปัญหา ตามลำดับ นอกจากนี้ ส่วนที่ผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มี 5 เรื่อง ได้แก่ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน จัดกิจกรรมบูรณาการผสมผสานสาระความรู้ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่รู้แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน และจัดกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.513 อยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในประเด็น จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการนำความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รองลงมา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดใน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแก้ปัญหา จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการจัดการ ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้

ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้จากข้อคำถามทั้งหมด รวม 10 ข้อ พบว่าผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ในระดับมาก รวม 3 เรื่อง ได้แก่ ตรงงานที่มอบหมายให้อย่างสม่ำเสมอและแจ้งผลการสอบในเวลาที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง และให้ความเสมอภาคและไม่มีอคติต่อผู้เรียน ตามลำดับ นอกจากนี้ส่วนที่ผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มี 7 เรื่อง ได้แก่ เอาใจใส่และกวาดขันผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อนหรือประพฤติผิดระเบียบวินัย จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และฝึกทักษะของผู้เรียน จัดให้มีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพ จัดให้มีแหล่งค้นคว้าที่เพียงพอ สร้างเสริมบรรยากาศการเรียนรู้โดยการให้รางวัล/ชมเชยสำหรับผู้เรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาที่สอนมาให้ความรู้แก่นักเรียน และจัดสภาพแวดล้อมที่

เหมาะสม สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความปลอดภัย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า มีค่าเฉลี่ยด้านนี้โดยรวม 3.427 อยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในประเด็น ให้ความเสมอภาคและไม่ถือคติต่อผู้เรียน และรองลงมา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ร่มรื่น เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความปลอดภัย ตรวจสอบที่มอบหมายให้อย่างสม่ำเสมอ และแจ้งผลการสอบในเวลาที่เหมาะสม และจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้ เอื้อต่อการเรียนรู้และฝึกทักษะของผู้เรียน ตามลำดับ

4. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้จากข้อคำถาม ทั้งหมดรวม 10 ข้อ พบว่าผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ในระดับมาก 1 เรื่อง ได้แก่ สื่อการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และมีเรื่องให้ผู้ตอบส่วนมากให้ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง 9 เรื่อง ได้แก่ ใช้สื่อการสอนในการจัดกิจกรรมภาคทฤษฎีและปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน ใช้สื่อการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ ใช้สื่อการสอนที่ฝึกทักษะกระบวนการคิดและแก้ปัญหา จัดจำนวนสื่อการเรียนรู้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน พัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพสื่อให้เหมาะสมกับการใช้งาน ใช้สื่อการสอนที่เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงกับสาขาวิชา ใช้สื่อที่ทันสมัยสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และ ใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับบทเรียน ผู้เรียน และสภาพห้องเรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น พบว่ามีค่าเฉลี่ยด้าน นี้โดยรวม 3.457 อยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในประเด็น จัดสื่อการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และรองลงมา ได้แก่ ใช้สื่อในการจัดกิจกรรมภาคทฤษฎีและปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับบทเรียน ผู้เรียน และสภาพห้องเรียน ใช้สื่อการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระและ ใช้สื่อการสอนที่ฝึกทักษะกระบวนการคิดและแก้ปัญหา ตามลำดับ

5. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

ส่วนมากให้คำตอบว่า เนื้อหาดี/เนื้อหาเหมาะสมกับจุดประสงค์ รองลงมาคิดเห็นว่า เนื้อหายังไม่เป็นปัจจุบัน ควรปรับให้ทันสมัย ว่าบางวิชาไม่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพ จึงควรจัดให้สอดคล้องกับวิชาชีพบางวิชา เนื้อหาซับซ้อน ไม่ค่อยเข้าใจ ควรจัดเนื้อหาให้พอเหมาะพอดีกับเวลาเรียน/จัดเนื้อหาให้กระชับ ควรจัดให้ตรงตามหลักสูตร

6. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ส่วนมากให้คำตอบว่า ไม่ค่อยมีกิจกรรมระหว่างเรียน ควรจัดกิจกรรมระหว่างเรียนด้วย น่าจะมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากกว่านี้ และควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสาขาวิชาของผู้เรียน

7. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศการเรียนรู้

ส่วนมากให้คำตอบว่า บรรยากาศโดยรวมค่อนข้างดี ควรสร้างบรรยากาศให้ดี จะได้เรียนเต็มที่ไม่ต้องเครียดเป็นกันเอง ควรเป็นห้องปรับอากาศ และมีอุปกรณ์ครบ ว่าควรปรับปรุงอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องน้ำ ที่ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ดีขึ้น

8. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

ส่วนมากให้คำตอบว่า สื่อการเรียนน้อยควรมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และใช้ทั่วถึง จัดเตรียมอุปกรณ์พร้อมใช้งาน และมีสภาพดีตลอดเวลา

9. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ

ส่วนมากให้คำตอบโดยรวมว่า ให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และควรเพิ่มครูสอนภาษาที่เป็นเจ้าของภาษา

10. การทดสอบสมมติฐาน

10.1 เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

10.1.1 เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า ผู้ตอบเพศชายมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ย 3.6187 สูงกว่าในกลุ่มเพศหญิง ที่มีค่าเฉลี่ย 3.6182 ซึ่งจากการทดสอบ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05

10.1.2 เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ผู้ตอบเพศหญิงมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ย 3.5377 สูงกว่าในกลุ่มเพศชาย ที่มีค่าเฉลี่ย 3.4234 ซึ่งจากการทดสอบ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05

10.1.3 เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่าผู้ตอบเพศหญิงมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ย 3.4558 สูงกว่าในกลุ่มเพศชาย มีค่าเฉลี่ย 3.3156 ซึ่งจากการทดสอบ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05

10.1.4 เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ พบว่าผู้ตอบเพศหญิงมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ย 3.4839 สูงกว่าในกลุ่มเพศชาย ที่มีค่าเฉลี่ย 3.3562 ซึ่งจากการทดสอบ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05

10.1.5 เพศกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวม พบว่าผู้ตอบเพศหญิงมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ย 3.5242 สูงกว่าในกลุ่มเพศชาย ที่มีค่าเฉลี่ย 3.4285 ซึ่งจากการทดสอบ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ ที่ระดับ .05

10.2 สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

10.2.1 สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่าผู้ตอบสาขาวิชาการบัญชี มีความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการ

เรียนรู้ ด้านนี้ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.8175 รองลงมาในสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ และสาขาวิชาระบบสารสนเทศ ซึ่งจากการทดสอบ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ ที่ระดับ .05

10.2.2 สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าผู้ตอบสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านนี้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.7150 รองลงมาในสาขาวิชาการบัญชี สาขาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ สาขาวิชาการเงิน และสาขาวิชาการตลาด ซึ่งจากการทดสอบ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับ .05

10.2.3 สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่าผู้ตอบสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านนี้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.7175 รองลงมาในสาขาวิชาระบบสารสนเทศ สาขาการบัญชี สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล จากการทดสอบ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ ที่ระดับ .05

10.2.4 สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ พบว่าผู้ตอบสาขาวิชาภาษาอังกฤษมีความคิดเห็นต่อกระบวนการด้านนี้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.7075 รองลงมาในสาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาระบบสารสนเทศ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ซึ่งจากการทดสอบ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับ .05

10.2.5 สาขาวิชาที่เรียนกับความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวม พบว่าผู้ตอบสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.7256 รองลงมาในสาขาวิชาการบัญชี สาขาการเงิน สาขาวิชาระบบสารสนเทศ และสาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ซึ่งจากการทดสอบ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” นี้ สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ได้ดังนี้

1. เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี กลุ่มประชากรตัวอย่าง นักศึกษา วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ดังนั้นผลการศึกษาจึงอาจใช้ได้เฉพาะวิทยาเขตฯ นี้เท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะนำเอารูปแบบการศึกษาในครั้งนี้ไปศึกษากับวิทยาเขตฯ อื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบว่า ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ หรือใช้ได้กับวิทยาเขตฯ อื่นหรือไม่

2. การศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากระยะเวลาจำกัด ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเฉพาะนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 เท่านั้น ดังนั้นข้อมูลที่ได้มาจึงเป็นข้อมูลในภาคเดียว คือเป็นข้อมูลของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษานั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรศึกษาวิจัยกับนักศึกษาในปีการศึกษาอื่นต่อไป

3. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรจะพิจารณาประเด็นมาตราอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ต่อไป

บรรณานุกรม

- กาญจนา ภาสุรพันธ์. “ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8.” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2531.
- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน : บนเส้นทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2536.
- กุลวดี ไพจิตร. บทบาทครุศาสตร์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. “สอนอย่างไรให้คิดเป็น.” วิทยากรย 97 (2541) :77-79 .
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ จำกัด, 2543.
- _____. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พรินทรวานกราฟฟิค, 2542 .
- จินตนา ไบกาชویی. การเขียนสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์, 2539.
- จิรายุ ททรัพย์สิน. ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา.” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรื, 2536.
- จรัส นองมาก. ร่วมวงบริหาร. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เพิ่มเสริมกิจ, 2541.
- ชรัต เทพยุติมันต์. “วิธีสอนภาคปฏิบัติ.” การจัดการหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติช่างอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.เอกสารอัดสำเนา, 2530.
- ชูศรี ดันพงษ์. “การสอนแบบกระบวนการคิดกับกระบวนการทำงาน.” ร่วมปฏิบัติการเรียนรู้ครูต้นแบบ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรื, 2545.

- ทรงชัย เชาวน์ไวพจน์. ศึกษาความต้องการการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สาขา
บริหารธุรกิจ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารงานอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2541.
- ทิสนา แจมมณี. “การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลชิปปา.” วารสารวิชาการ
2 (พฤษภาคม 2542): 2-7
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. “นักบริหารผู้สร้างบรรยากาศของการเรียนรู้” วารสารครู 11(2521): 8-17
- นพมาศ ธีรเวดิน. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538
- บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2537.
- ประคินันท์ อุปรมย์. การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สารมวลชน จำกัด, 2523.
- ประพันธ์ สุกโต. “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.”
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยยเรศวร, 2534.
- ประเวศ วะสี. ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ, 2543
- พงศ์ หรดาล. การวางแผนอุตสาหกรรมเชิงระบบ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร
สหวิทยาลัยรัตน โกสินทร์, 2531.
- พิชัย เฟ่งพิพัฒน์. ปัญหาการเรียนการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมของแผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2529.
- ภัคพิสิฐฐา เสนาสวัสดิ์. การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัด
กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2544.
- มานพ ทองใบ. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ประเภทช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2545.
- รุ่ง แก้วแดง. ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ, 2543.
- _____. ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2541

- เรืองเวทย์ แสงวัฒนา. ความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียนเตรียมทหารเกี่ยวกับอัตราการเพิ่ม
ประชากรของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยมหิดล, 2522.
- ละม้าย สิทธิพงษ์ “พฤติกรรมการสอนของครูสายวิชาบริหารธุรกิจ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาเขต
การศึกษา 6.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2543.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. เทคนิควิธีสอนของครู. กรุงเทพฯ : แอล ที เพรสการพิมพ์, 2542.
- _____. เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค, 2545.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณและคณะ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ชัยศิริการพิมพ์, 2522 .
- สมปอง มากแจ้ง. สื่อการสอน การออกแบบ การผลิตใช้. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2542 .
- สมศักดิ์ พักวัน. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนมัธยม
ขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545 .
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2542 .
- ตำราย มหาพรหมณ์. “พฤติกรรมการสอนที่ดีตามความคาดหวังของนักศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียน
เทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค).” ฝ่ายวิชาการ, โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค), 2543.
- สุจินต์ ปันราช. “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในระบบการศึกษาไทย.”
วารสารข้าราชการครู 19 (2542) : 43 - 52
- สุชา จันท์ธอม และคณะจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์จำกัด, 2524 .
- สุพิชญา ธีระกุล และคณะ. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : เอกสาร
อัดสำเนา, 2524.
- สุรพันธ์ ดันศรีวงษ์. วิธีสอน. กรุงเทพฯ : สกายบุ๊คส์, 2538.
- สุโท เจริญสุข. หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา, 2525 .
- อำนวยการ เถาตระกูล. คู่มือการเขียนแผนการสอน เพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพอาชีวศึกษา
(VQ, Portfolio QA). กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศ กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ, 2541.
- โอวาท พูลศิริ. การผลิตสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : งานตำราและเอกสารการพิมพ์ คณะครุ
ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2541.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ภาคผนวก ก.
(แบบสอบถาม)

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร
ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ

โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิเคราะห์มาใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และผลการตอบแบบสอบถามของท่านผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือ

คณะผู้วิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

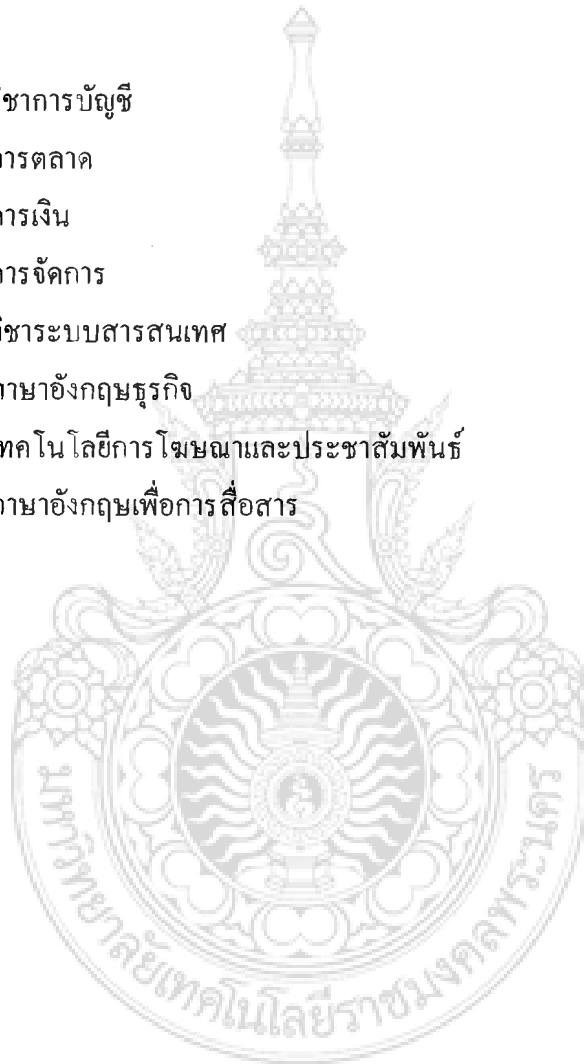
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงกลม หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- 1) ชาย
 2) หญิง

2. สาขาวิชาที่เรียน

- 1) สาขาวิชาการบัญชี
 2) สาขาการตลาด
 3) สาขาการเงิน
 4) สาขาการจัดการ
 5) สาขาวิชาระบบสารสนเทศ
 6) สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ
 7) สาขาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์
 8) สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพัฒนการพระนครต่อการจัด
กระบวนการเรียนรู้ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

คำชี้แจง

1. ข้อความต่อไปนี้สอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพัฒนการพระนคร ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้
2. โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้
 - 5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การจัดกระบวนการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้					
1.1 จัดได้สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้					
1.2 จัดได้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน					
1.3 จัดได้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน					
1.4 จัดได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน					
1.5 เนื้อหาของแต่ละวิชามีความทันสมัย					
1.6 จัดเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ					
1.7 จัดเนื้อหาสาระที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม					
1.8 จัดเนื้อหาสาระเน้นให้เห็นความสำคัญของวิชาชีพที่เรียน					
1.9 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาสาระ					
1.10 จัดเนื้อหาสาระให้ผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้					

การจัดกระบวนการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
2.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด					
2.2 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแก้ปัญหา					
2.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการจัดการ					
2.4 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้					
2.5 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้ลงมือปฏิบัติจริง					
2.6 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่รู้แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง					
2.7 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน					
2.8 จัดกิจกรรมโดยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน					
2.9 จัดกิจกรรมบูรณาการผสมผสานสาระความรู้					
2.10 จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน					
3. ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้					
3.1 ให้ความเสมอภาคและไม่ถือคติต่อผู้เรียน					
3.2 ตรวจงานที่มอบหมายให้อย่างสม่ำเสมอและแจ้งผลการสอบในเวลาที่เหมาะสม					
3.3 เอาใจใส่และกวาดขันผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อนหรือประพฤตินิสัยเบี่ยงวินัย					
3.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง					
3.5 จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และฝึกทักษะของผู้เรียน					
3.6 สร้างเสริมบรรยากาศการเรียนรู้โดยการให้รางวัล/ ชมเชยสำหรับผู้เรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
3.7 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาที่สอนมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน					
3.8 จัดให้มีแหล่งค้นคว้าที่เพียงพอ					

การจัดกระบวนการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.9 จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบ เรียบร้อย มีความปลอดภัย					
3.10 จัดให้มีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนา การศึกษาวิชาชีพ					
4. ด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้					
4.1 สื่อการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
4.2 ใช้สื่อการสอนในการจัดกิจกรรมภาคทฤษฎีและปฏิบัติได้ อย่างเหมาะสม					
4.3 ใช้สื่อการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ					
4.4 ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง เพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน					
4.5 ใช้สื่อที่ทันสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยี					
4.6 ใช้สื่อการสอนที่ฝึกทักษะกระบวนการคิดและแก้ปัญหา					
4.7 ใช้สื่อการสอนที่เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงกับสาขาวิชา					
4.8 จัดจำนวนสื่อการเรียนรู้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
4.9 ใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับบทเรียน ผู้เรียน และสภาพ ห้องเรียน					
4.10 พัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพสื่อให้เหมาะสมกับการ ใช้งาน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ

1. การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

.....

.....

.....

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

3. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

.....

.....

.....

4. การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้

.....

.....

.....

5. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัย

ภาคผนวก ข.
(สำเนาหนังสือแต่งตั้งที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ)

ที่ ศธ 0581.03/ 149

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
วิทยาเขตพณิชยการพระนคร
86 ถ. พิชญโลก แขวงจตุรลดา
เขตคูสิต กรุงเทพฯ 10300

๒๕ มกราคม ๒๕๔๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.จิรโชค วีระชัย

ด้วยนางเจิมสิริ ศิริวงศ์พากร และนายณรงค์ โพธิ์พุกยกานันท์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ได้รับงบประมาณผลประโยชน์ประจำปี พ.ศ.๒๕๔๘ เรื่อง “ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา ๒๔ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒”

การวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี ที่จะให้คำแนะนำและตรวจแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นจึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยดังกล่าว

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพณิชยการพระนคร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไลวรรณ อัสวกุล)

รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาเขตพณิชยการพระนคร

โทร.๒๘๒-๙๑๐๑-๒ ต่อ ๒๓๓๒,๒๓๓๑

โทรสาร. ๒๘๑-๑๘๔๒

ที่ ศธ 0581.03/ 149

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
 วิทยาเขตพณิชยการพระนคร
 86 ถ. พิษณุโลก แขวงจตุรลดา
 เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

๒๕ มกราคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ คุตยาทร

ด้วยนางเจมิสิริ ศิริวงษ์พากร และนายณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ได้รับงบประมาณผลประโยชน์ประจำปี พ.ศ.2548 เรื่อง “ความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542”

การวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี ที่จะให้คำแนะนำและตรวจแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นจึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยดังกล่าว

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพณิชยการพระนคร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไลวรรณ อัสวกุล)

รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาเขตพณิชยการพระนคร

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล นางเจิมสิริ ศิริวงศ์พากร

ตำแหน่ง อาจารย์ 3 ระดับ 8
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
วิทยาเขตพณิชยการพระนคร

การศึกษา ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การบริหารการเงิน) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปริญญาโท บัญชีมหาบัณฑิต (การบัญชีบริหาร) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้าที่ความรับผิดชอบ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและพัฒนา

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ – นามสกุล** นายณรงค์ โพธิ์พุกยานันท์
รหัสนักวิจัย 46000041
- ตำแหน่ง** อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพณิชยการพระนคร
- การศึกษา** ปริญญาโท สังคมวิทยา มหบัณฑิต (สค.ม.) สาขาสังคมวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประกาศนียบัตรบัณฑิตการวิจัยทางสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประกาศนียบัตรกฎหมายปกครอง สำนักศึกษาอบรมแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ประกาศนียบัตรกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา สำนักศึกษาอบรมแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ประกาศนียบัตรผู้นำการเมืองยุคใหม่ สถาบันพระปกเกล้า
- ประสบการณ์** รองเลขาธิการคณะกรรมการเครือข่ายพลเมืองเพื่อการมีส่วนร่วม (ค.พ.ส.)
ผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
นักวิชาการประจำคณะกรรมการพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ ในคณะกรรมการ การแรงงาน
สภาผู้แทนราษฎร
- ผลงานวิจัย**
1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร (หัวหน้าโครงการวิจัย) งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2546.
 2. ทศนคติและการยอมรับของนักศึกษาต่อการนำเสนอข่าวสารด้านการป้องกันยาเสพติดของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยร่วม งบประมาณเงินผลประโยชน์ พ.ศ. 2546
 3. ผู้นำในอุดมคติ : กรณีศึกษาแนวคิดทางการเมืองของนายชวน หลีกภัย สถาบันพระปกเกล้า, 2547.
 4. ความผูกพันของประชาชนที่มีต่อชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนตลาดนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร, (หัวหน้าโครงการวิจัย) งบประมาณเงินผลประโยชน์ พ.ศ. 2547